

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΠΑΤΡΩΝ

ΣΧΟΛΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΚΑΙ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ
ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ

ΤΜΗΜΑ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ

(πρώην Τμήμα Λογιστικής & Χρηματοοικονομικής – Μεσολόγγι)

Πτυχιακή Εργασία

**ΘΕΜΑ : «Το ΑΕΠ ως παράγοντας προσέλκυσης
των Άμεσων Ξένων Επενδύσεων.»**

ΣΠΟΥΔΑΣΤΕΣ: ΚΑΝΕΛΛΟΥ ΕΥΦΡΟΣΥΝΗ ΑΜ: 16803

ΜΑΡΚΑΚΗΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΑΜ:16802

Επιβλέπων καθηγητής: ΠΑΠΑΠΕΤΡΟΠΟΥΛΟΣ ΠΕΤΡΟΣ

Μεσολόγγι 2021

Πνευματικά δικαιώματα

Copyright © Πανεπιστήμιο Πατρών, [2021]

Με επιφύλαξη παντός δικαιώματος. All rights reserved.

Δηλώνω ρητά ότι η παρούσα εργασία αποτελεί αποκλειστικά προϊόν προσωπικής εργασίας και δεν είναι προϊόν μερικής ή ολικής αντιγραφής. Οι πηγές που χρησιμοποιήθηκαν αναφέρονται στη βιβλιογραφία. Τυχόν λάθη και παραλήψεις βαρύνουν τους συγγραφείς.

ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΕΣ

Μέσα από την εργασία αυτή θα θέλαμε να ευχαριστήσουμε θερμά τον επιβλέποντα καθηγητή μου κ. Παπαπετρόπουλο για την εποπτεία και υποστήριξή του στο σχεδιασμό και υλοποίησή της πτυχιακής μας.

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Στην εργασία αυτή ασχοληθήκαμε με τις Άμεσες Ξένες Επενδύσεις και πως επηρεάζει το ΑΕΠ την προσέλκυση των επενδύσεων αυτών. Αναλύσαμε τον όρο των ΑΞΕ και τις διακρίσεις αυτών. Προσπαθήσαμε να κατανοήσουμε ποιοι είναι οι παράγοντες και ποια τα κίνητρα που εταιρείες επενδύουν σε ξένες χώρες και ποιες είναι οι επιπτώσεις στις χώρες υποδοχής όπως και στις χώρες προέλευσης.

Συγκεκριμένα, είδαμε στην Ελλάδα ποιοι είναι οι κύριοι τομείς επένδυσης όπως και συγκεκριμένα παραδείγματα. Σημαντικός στόχος μας είναι να ανακαλύψουμε τη σχέση που υπάρχει μεταξύ των Άμεσων Ξένων Επενδύσεων και του Ακαθάριστου Εγχώριου Προϊόντος. Το συμπέρασμα στο οποίο καταλήγουμε είναι πως οι Άμεσες Ξένες Επενδύσεις συνεισφέρουν στο ΑΕΠ της χώρας. Αυτό σημαίνει πως μπορούν να αποτελέσουν ένα κίνητρο ανάπτυξης για τη χώρας μας.

Λέξεις Κλειδιά: Άμεσες Ξένες Επενδύσεις, Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν

ABSTRACT

In this paper we dealt with Foreign Direct Investment and how GDP affects the attraction of these investments. We analyzed the term Foreign Direct Investment and their distinctions. We tried to understand what are the factors and what are the incentives that companies invest in foreign countries and what are the effects in the host countries as well as in the countries of origin.

Specifically, we saw in Greece what are the main investment sectors as well as specific examples. Our important goal is to discover the relationship between Foreign Direct Investment and GDP. The conclusion we come to is that Foreign Direct Investment contributes to the country's GDP. This means that they can be a motivation for development for our country.

Keywords: Foreign Direct Investment, Gross Domestic Product - GDP

Πίνακας περιεχομένων

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1ο Άμεσες Ξένες Επενδύσεις.....	10
1.1 Τι είναι οι άμεσες ξένες επενδύσεις (ΑΞΕ)	10
1.2 Διάκριση των άμεσων ξένων επενδύσεων (ΑΞΕ).....	12
1.3 Παράγοντες προσέλκυσης των ΑΞΕ	13
1.4 Η θεωρία του Dunning για τις Άμεσες Ξένες Επενδύσεις.....	14
1.5 Οι Άμεσες Ξένες Επενδύσεις στην Ελλάδα	15
1.6 Αλλαγές που πρέπει να γίνουν για την προσέλκυση των ΑΞΕ στην Ελλάδα.....	17
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2ο Παράγοντες Προσέλκυσης ΑΞΕ	19
2.1 Παράγοντες που επηρεάζουν τις ΑΞΕ.....	19
2.2 Κίνητρα για την πραγματοποίηση των ΑΞΕ	19
2.3 Διαγραμματική απεικόνιση των ΑΞΕ	21
2.4 Επιπτώσεις των Άμεσων Ξένων Επενδύσεων στη χώρα υποδοχής.....	27
2.5 Επιπτώσεις των Άμεσων Ξένων Επενδύσεων στη χώρα προέλευσης.....	28
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3ο ΑΕΠ και Άμεσες Ξένες Επενδύσεις	28
3.1 Τι είναι το ΑΕΠ.....	28
3.2 Ρυθμός Ανάπτυξης ΑΕΠ	29
3.3 Το κατά κεφαλήν πραγματικό ΑΕΠ ως μέτρο ευημερίας	30
3.4 Τρεις τρόποι μετρήσεως του ΑΕΠ.....	30
3.5 Προβλήματα κατά τη μέτρηση του ΑΕΠ	32
3.6 Πραγματική αύξηση του ΑΕΠ.....	32
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4ο Άμεσες Ξένες Επενδύσεις στην Ελλάδα	35
4.1 Το Ελληνικό Κέντρο Επενδύσεων.....	36
4.2 Ανασκόπηση των ΑΞΕ στην Ελλάδα	36
4.3 Βασικοί τομείς επένδυσης στην Ελλάδα	42
4.4 Παραδείγματα Άμεσων Ξένων Επενδύσεων	44
ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ.....	45
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ.....	46

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΔΙΑΓΡΑΜΜΑΤΩΝ

Διάγραμμα 1: Εισερχόμενες Άμεσες Ξένες Επενδύσεις	σελ. 22
Διάγραμμα 2: Εξερχόμενες Άμεσες Ξένες Επενδύσεις	σελ. 22
Διάγραμμα 3: Ποσοστιαία κατανομή εισερχόμενων Άμεσων Ξένων Επενδύσεων.....	σελ. 23
Διάγραμμα 4: Ποσοστιαία κατανομή εξερχόμενων Άμεσων Ξένων Επενδύσεων.....	σελ. 23
Διάγραμμα 5: Λόγος εισερχόμενων – εξερχόμενων Άμεσων Ξένων Επενδύσεων.....	σελ. 25
Διάγραμμα 6: Πραγματική αύξηση του ΑΕΠ 2009-2019.....	σελ. 32
Διάγραμμα 7: Εξέλιξη ΑΕΠ και ΑΕΠ κατά κεφαλή 2007-2019.....	σελ.33
Διάγραμμα 8: Εισαγωγές και Εξαγωγές (% ΑΕΠ) και ΑΕΠ, Ελλάδα (2001-2019).....	σελ. 34
Διάγραμμα 9: Εισροές και εκροές Άμεσων Ξένων Επενδύσεων (%ΑΕΠ).....	σελ.35
Διάγραμμα 10: Εισροές ΑΞΕ 2005-2015 στην Ελλάδα (εκατ. Ευρώ).....	σελ. 39
Διάγραμμα 11: Συνολικές εισροές ΑΞΕ ανά χώρα προέλευσης (σε εκατ. Ευρώ).....	σελ. 40
Διάγραμμα 12: Συνολικές Εισροές ΑΞΕ ανά τομέα οικονομικής δραστηριότητας αν περίοδο 2005-2015.....	σελ.41
Διάγραμμα 13: Συνολικές εισροές ΑΞΕ στην μεταποίηση	σελ.42
Διάγραμμα 14: Συνολικές εισροές ΑΞΕ στον τομέα των υπηρεσιών.....	σελ.43

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΠΙΝΑΚΩΝ

Πίνακας 1: Ελληνικές ΑΞΕ ανά χώρα υποδοχής.....σελ.	16
Πίνακας 2: Εισερχόμενες ΑΞΕ επενδύσεις σε εκ. \$ (Συνολικό Απόθεμα).....σελ.	21
Πίνακας 3: Εξερχόμενες ΑΞΕ επενδύσεις σε εκ. \$ (Συνολικό Απόθεμα).....σελ.	22
Πίνακας 4: Η ποσοστιαία κατανομή των εισερχομένων Άμεσων Ξένων Επενδύσεων (Συνολικό Απόθεμα).....σελ.	23
Πίνακας 5: Η ποσοστιαία κατανομή των εξερχομένων Άμεσων Ξένων Επενδύσεων (Συνολικό Απόθεμα).....σελ.	23
Πίνακας 6: Λόγος εισερχομένων-εξερχομένων Άμεσων Ξένων Επενδύσεων (Συνολικό Απόθεμα).....σελ.	24
Πίνακας 7: ΑΕΠ κατά κεφαλή, Ελλάδα, περιφερειακές οικονομίες ΕΕ (2072019).....σελ.	33

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Οι Άμεσες Ξένες Επενδύσεις θεωρούνται ένα βασικό κίνητρο για την οικονομική ανάπτυξη μίας χώρας. Όλες οι χώρες προσπαθούν να προσελκύουν τις Άμεσες Ξένες Επενδύσεις διότι αυτό έχει ως αποτέλεσμα την αύξηση του Ακαθάριστου Εγχώριου Προϊόντος και της απασχόλησης. Το αποτέλεσμα είναι η βελτίωση της ανταγωνιστικότητας και της εγχώριας επιχειρηματικότητας .

Στην παρούσα εργασία το πρώτο κεφάλαιο αποτελεί μια θεωρητική προσέγγιση στο θέμα των Άμεσων Ξένων Επενδύσεων. Γνωρίζουμε τις διάφορες διακρίσεις που υπάρχουν όπως επίσης και τους παράγοντες προσέλκυσης. Επιπλέον, παρουσιάζουμε μία από τις πιο αναγνωρισμένες και αντιπροσωπευτικές θεωρίες των Άμεσων Ξένων Επενδύσεων, την «εκλεκτική» θεωρία του Dunning.

Στο δεύτερο κεφάλαιο, αναλύουμε ποιοι είναι οι παράγοντες που επηρεάζουν τις ΑΞΕ και προσπαθούμε να αναγνωρίσουμε τα κίνητρα σύμφωνα με τα οποία πραγματοποιούνται. Τέλος, αναλύουμε τις επιπτώσεις τις οποίες επιφέρουν οι Άμεσες Ξένες Επενδύσεις στη χώρα υποδοχής, όπως επίσης και στη χώρα προέλευσης.

Στο τρίτο κεφάλαιο, κάνουμε μία θεωρητική προσέγγιση σχετικά με το Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν. Αναλύουμε τον ρυθμό ανάπτυξης του ΑΕΠ σύμφωνα με τις Άμεσες Ξένες Επενδύσεις στην Ελλάδα και πως το κατά κεφαλήν πραγματικό ΑΕΠ λειτουργεί ως μέτρο ευημερίας. Αναγνωρίζουμε τους τρεις τρόπους μέτρησης του ΑΕΠ και τέλος εστιάζουμε στα προβλήματα που δημιουργούνται κατά τη μέτρηση του ΑΕΠ.

Τέλος, κλείνουμε την εργασία κάνοντας μία ανασκόπηση των Άμεσων Ξένων Επενδύσεων στην Ελλάδα. Παραθέτουμε ποιοι είναι οι βασικοί τομείς επένδυσης στη χώρα μας και δίνουμε διάφορα παραδείγματα των Άμεσων Ξένων Επενδύσεων που έχουν πραγματοποιηθεί στην Ελλάδα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1ο Άμεσες Ξένες Επενδύσεις

1.1 Τι είναι οι άμεσες ξένες επενδύσεις (ΑΞΕ)

Οι άμεσες ξένες επενδύσεις αναφέρονται στην ίδρυση θυγατρικών επιχειρήσεων στο εξωτερικό, οι οποίες ανήκουν στην μητρική εταιρεία, είτε μερικώς είτε ολικά (Κυρκίλης, 2010). Όταν πραγματοποιούνται οι άμεσες ξένες επενδύσεις τότε οι παραγωγικές εισροές μετακινούνται έξω από τα όρια των εθνικών συνόρων. Οι εισροές μπορεί να είναι υλικές όπως παραδείγματος χάρη είναι οι πρώτες ύλες το μετοχικό κεφάλαιο, ο κεφαλαιουχικός εξοπλισμός αλλά υπάρχουν και οι άυλες εισροές όπως είναι το μάρκετινγκ, ο ποιοτικός έλεγχος, η αυτογνωσία. Για να πραγματοποιηθεί η παραγωγική διαδικασία όπως επίσης και η εμπορική διάθεση του προϊόντος πρέπει να υπάρχουν αυτές οι εισροές, άυλες και υλικές. Αυτή η μορφή επένδυσης δεν έχει ομοιότητες με την εμπορική συναλλαγή ή με τη συμφωνία που μπορεί να έχουν δύο ανεξάρτητες επιχειρήσεις, αντίθετα όμως οι πόροι μετακινούνται μέσα στην ίδια επιχείρηση δηλαδή από τη μητρική στη θυγατρική και το αντίστροφο, όπως επίσης ανάμεσα και σε δύο χώρες, αυτές δηλαδή που είναι η θυγατρική και η μητρική.

Το ενδιαφέρον που έχει ένας άμεσος ξένος επενδυτής για μία επιχείρηση η οποία βρίσκεται σε κάποια άλλη χώρα σε σχέση με αυτή που εδρεύει ο ίδιος προκαλεί μεγάλο ενδιαφέρον στο Διεθνές Νομισματικό Ταμείο (ΔΝΤ, International Monetary Fund, IMF). Επομένως, σύμφωνα με το ΔΝΤ, ως Άμεση Ξένη Επένδυση ορίζεται η απόκτηση ενός σημαντικού μεριδίου μιας επιχείρησης η οποία πραγματοποιείται έπειτα από ένα μεγάλο χρονικό διάστημα και συνήθως ονομάζεται θυγατρική εταιρεία από μια άλλη εταιρεία που βρίσκεται στο εξωτερικό τη μητρική εταιρεία.

Σημαντικό είναι πως όταν γίνονται επενδύσεις με την απόκτηση μετοχών, τότε ο μέτοχος έχει ένα βασικό πλεονέκτημα. Έχει μεγάλο βαθμό επίδρασης στον τρόπο διαχείρισης της επιχείρησης, όπως επίσης και τη δυνατότητα να συμμετέχει στο έλεγχο στον έλεγχο της. Αξιοσημείωτο είναι, σύμφωνα με τον Παγκόσμιο Οργανισμό Εμπορίου (1996), πως πολλές φορές ο ίδιος ο επενδυτής είναι η ίδια η επιχείρηση. Τέλος, ο επενδυτής έχει τη δυνατότητα πρόσβασης στις αγορές στις οποίες βρίσκονται οι θυγατρικές.

Ο επενδυτής έχει ως στόχο τη μεγιστοποίηση των κερδών, εκτός από την επένδυση του κεφαλαίου όπως επίσης και τη επιρροή που θα έχει στη διαχείριση της άμεσης επένδυσης. Ο άμεσος επενδυτής πρέπει να έχει στην κατοχή του τουλάχιστον το 10%

των ψήφων στη διοίκηση της επιχείρησης, όπως επίσης να έχει και τη δυνατότητα να συμμετέχει στην οικονομική και διοικητική διαχείριση της. (Ο.Ο.Σ.Α., 2008), έτσι ώστε να μπορεί να χαρακτηριστεί ως Άμεση Ξένη Επένδυση. Επίσης, σημαντικό είναι πως οι ΑΞΕ αποτελούν από τις πιο γνωστές στρατηγικές επένδυσης αν και εμπεριέχουν σημαντικό ρίσκο μέχρι να πραγματοποιηθούν. Γνωστό είναι πως οι ΑΞΕ ευνοούν τη διάχυση της τεχνογνωσίας, την εκμετάλλευση των φυσικών πόρων και την ανάπτυξη της τεχνολογίας και της καινοτομίας.

Ο Μπιτζένης (Μπιτζένης 2014, σελ. 348) αναφέρει τρεις ορισμούς το βιβλίο του σχετικά με τις Άμεσες Ξένες Επενδύσεις.

- Σύμφωνα με τον Dunning:

«Η επένδυση που περιλαμβάνει μία μακροπρόθεσμη σχέση και απεικονίζει ένα διαρκές ενδιαφέρον μιας επιχειρησιακής οντότητας εδρεύουσας σε μία οικονομία (home country) (άμεσος επενδυτής) για μια επιχειρησιακή οντότητα εδρεύουσα σε μία άλλη οικονομία (host country) διαφορετική από αυτή του επενδυτή. Ο σκοπός του άμεσου επενδυτή είναι να ασκήσει επιρροή στην διαχείριση της άλλης επιχείρησης.»

- Σύμφωνα με τον Meyer:

«ΑΞΕ ορίζεται η επένδυση η οποία έχει ως σκοπό να επηρεάσει τις διοικητικές διαδικασίες στην επιχείρηση στην χώρα υποδοχής.»

- Σύμφωνα με τον Brewer:

«Ο ορισμός του Διεθνούς Νομισματικού Ταμείου-ΔΝΤ τονίζει το διαρκές ενδιαφέρον και ένα σημαντικό βαθμό επιρροής του επενδυτή σε μία επιχείρηση έξω από την οικεία χώρα.»

Τέλος, σημαντικό είναι να ειπωθούν τα τρία χαρακτηριστικά που περιλαμβάνουν οι ΑΞΕ :

- Επανεπένδυση των κερδών της θυγατρικής.
- Νέο μετοχικό κεφάλαιο από την έδρα στην οποία βρίσκεται η εταιρεία προς την θυγατρική της χώρας υποδοχής.
- Δάνεια μακροπρόθεσμα και βραχυπρόθεσμα της θυγατρικής εταιρείας από την μητρική.

1.2 Διάκριση των άμεσων ξένων επενδύσεων (ΑΞΕ)

Οι άμεσες ξένες επενδύσεις διακρίνονται σε τρεις μορφές, οι οποίες είναι (Κοτταρίδη, 2013):

i. Θυγατρική αποκλειστικής ιδιοκτησίας (Wholly Owned Subsidiary)

Σε αυτή την περίπτωση η μητρική εταιρεία ιδρύει μία νέα εταιρεία στην οποία όμως είναι και ο μοναδικός μέτοχος σε μία ξένη χώρα. Έτσι, αναλαμβάνει αποκλειστικά την διαχείριση και τη διοίκηση της εταιρείας. Η θυγατρική μπορεί να είναι μια εντελώς νέα επιχείρηση ή μία επιχείρηση την οποία εξαγόρασε. Με αυτόν τον τρόπο υπάρχει υψηλό σταθερό κόστος εγκατάστασης και η μητρική είναι αυτή που αναλαμβάνει όποιο ρίσκο υπάρξει. Σημαντικό πλεονέκτημα είναι πως η θυγατρική πέρα από το ρίσκο έχει και το σύνολο των κερδών της θυγατρικής, όπως και η αύξηση της παραγωγής προωθεί και τη δημιουργία οικονομιών κλίμακας. Επίσης, πολύ σημαντικό κομμάτι είναι πως η θυγατρική μπορεί να απομακρυνθεί από την τοπική αγορά είτε για λόγους κουλτούρας, είτε για λόγους έλλειψης δικτύων (Χατζηδημητρίου, 2003).

ii. Διεθνής Κοινοπρακτική Επιχείρηση (International Joint Venture)

Σε αυτή την περίπτωση υπάρχει συνεργασία μιας ή περισσότερων ξένων ή τοπικών επιχειρήσεων με σκοπό την αγορά μιας νέας επιχείρησης ή την εξαγορά μίας υπάρχουσας. Σε αυτή την διαδικασία οι μέτοχοι είναι υποχρεωμένοι να συνεισφέρουν κεφάλαια, τεχνολογία και τεχνογνωσία. Συνήθως, προσφέρουν τον παραγωγικό εκείνο συντελεστή, στον οποίο υπερτερούν (Παπαγεωργίου, 2013). Ένας από τους βασικούς λόγους για τον οποίο υπάρχει αυτή η μορφή είναι επειδή η μητρική εταιρεία αποκτά έναν εταίρο ο οποίος γνωρίζει πολύ καλά την τοπική αγορά, όπως και τα χαρακτηριστικά της χώρας, έτσι δεν υπάρχει ο κίνδυνος να αντιμετωπιστούν ως ξένη εταιρεία. Επιπλέον, σημαντικό είναι πως η μητρική δεν παίρνει όλο το ρίσκο αυτή αλλά το μοιράζεται με τους εταίρους. Τέλος, το βασικό μειονέκτημα είναι πως σε αυτή την περίπτωση η μητρική εταιρεία δε μπορεί να έχει τον πλήρη έλεγχο της διαχείρισης και της διοίκησης.

iii. Μερική Εξαγορά (Partial acquisition)

Αυτή είναι η πιο γνωστή μέθοδος γιατί παρουσιάζει τα πλεονεκτήματα των προηγούμενων περιπτώσεων αλλά, όμως, όχι και τα μειονεκτήματα. Σε αυτή τη περίπτωση η μητρική ιδρύει μία νέα εταιρεία σε μία ξένη χώρα είτε αγοράζοντας μετοχές είτε το σύνολο των μετοχών μιας τοπικής επιχείρησης. Πρακτικά, είναι μια υπάρχουσα επιχείρηση στην οποία γίνεται μεταφορά τεχνολογίας, τεχνογνωσίας και εισροών. Έτσι, η μητρική εταιρεία μπορεί να διορίζει στελέχη σε όποιες θέσεις κρίνει αυτή ότι είναι απαραίτητο και με αυτόν τον τρόπο μπορεί να επιβλέπει πως λειτουργεί η εταιρεία. Πολλές φορές η μερική εξαγορά μπορεί να πραγματοποιηθεί και με την ανταλλαγή των μετοχών. Η συνεργασία αυτή γίνεται με τη συμφωνία των εμπλεκόμενων μερών (Χατζηδημητρίου, 2003).

iv. Offshore εταιρεία

Μία διαδεδομένη μορφή ΑΞΕ είναι η offshore εταιρείες σύμφωνα με τον Μπιτζένη. Αυτές οι εταιρείες ιδρύονται σε χώρες όπου η φορολογία είναι ευνοϊκή. Οι χώρες αυτές προσελκύουν πολλές επιχειρήσεις διότι υπάρχει ελάχιστη φορολογική επιβάρυνση στις δραστηριότητες τους.

1.3 Παράγοντες προσέλκυσης των ΑΞΕ

Μία χώρα μπορεί να προσελκύσει τις άμεσες ξένες επενδύσεις και αυτό εξαρτάται από κάποιους παράγοντες. Αυτοί μπορεί να έχουν να κάνουν είτε με θεσμικούς είτε με πολιτικούς παράγοντες όπως επίσης οικονομικούς και κοινωνικούς παράγοντες (Ινστιτούτο Εργασίας ΓΣΕΕ-ΑΔΕΔΥ, 2005). Σχετικά με τους πολιτικούς και τους και θεσμικούς παράγοντες αναφερόμαστε στην οικονομική σταθερότητα, στην ελευθερία διακίνησης κεφαλαίων κλπ. Ενώ, αντίθετα στους οικονομικούς και κοινωνικούς παράγοντες αναφερόμαστε στο ρυθμό ανάπτυξης της οικονομίας, την εκπαίδευση των εργαζομένων, το μέγεθος της αγοράς κλπ.

Μελέτες έχουν δείξει τη σχέση που πρέπει να υπάρχει μεταξύ αυτών των παραγόντων. Αυτό σημαίνει πως πρέπει να υπάρχει μία θετική συσχέτιση μεταξύ των οικονομικών και θεσμικών παραγόντων και αντίθετα μία αρνητική συσχέτιση μεταξύ της πολιτικής και οικονομικής αστάθειας. Σημαντικό, βέβαια, είναι και κάποια κίνητρα τα οποία υπάρχουν όπως είναι η χαμηλή φορολόγηση, τα δάνεια τα οποία έχουν χαμηλό επιτόκιο, οι επιχορηγήσεις.

Οι παράγοντες που παίζουν σημαντικό ρόλο στην προσέλκυση ΑΞΕ και οι οποίοι έχουν αποτελέσει αντικείμενο έρευνας για τους επιστήμονες είναι (Φίλιππας, 2014):

- Η γεωγραφική θέση της περιοχής. Οι άμεσες ξένες επενδύσεις τις περισσότερες φορές επιλέγουν τις χώρες ανάλογα με τη θέση τους, είναι δηλαδή ένας σημαντικός παράγοντας. Αυτό διότι οι επενδυτές θέλουν να υπάρχει επαφή με χώρες οι οποίες ιδιαίτερα προσόντα όπως τον φυσικό πλούτο.
- Το μέγεθος τη εγχώριας αγοράς. Σημαντικός παράγοντας είναι να υπάρχουν προοπτικές εξέλιξης στην αγορά έτσι ώστε να την αναζητούν οι επενδυτές. Έτσι, αυτά που υπολογίζουν είναι το κατά κεφαλήν εισόδημα, το μέγεθος του πληθυσμού κλπ.
- Η τάση που επικρατεί για τις εισροές των ΑΞΕ. Η κατάσταση που μπορεί να επικρατεί σε μία χώρα παίζει σημαντικό ρόλο στην επιρροή των εισροών ή μη των νέων επενδύσεων. Όταν μία οικονομία στο παρελθόν είχε προσελκύσει έναν μεγάλο βαθμό άμεσων ξένων επενδύσεων είναι πιθανό να αποτελεί πόλο έλξης για νέες επενδύσεις διότι βλέποντας τι συνέβαινε στο παρελθόν όλο και περισσότεροι θέλουν να συμμετέχουν στις νέες αγορές.
- Ο ρυθμός της παγκόσμιας ανάπτυξης. Όταν υπάρχει γενικά στην αγορά ανάπτυξη στην οικονομία τότε δημιουργείται το κατάλληλο κλίμα για νέες επενδύσεις.

- Ο πληθωρισμός. Όταν υπάρχει είτε υψηλός είτε χαμηλός πληθωρισμός τότε δημιουργείται μία αστάθεια στην οικονομία και ο επενδυτής δεν ενθαρρύνεται να κάνει νέες επενδύσεις.
- Το εμπόριο και ο βαθμός απελευθέρωσης των αγορών. Οι επενδυτές δεν προτιμούν τις χώρες στις οποίες υπάρχουν υψηλοί δασμοί και δεν έχουν την δυνατότητα να κινηθούν ελεύθερα χωρίς κάποιο περιορισμό.
- Φορολογία στις επιχειρήσεις. Οι επενδυτές αποφεύγουν τις χώρες στις οποίες η φορολογία είναι υψηλή.
- Το υψηλό εργασιακό κόστος. Οι άμεσες ξένες επενδύσεις αποφεύγουν να επιλέγουν τις χώρες στις οποίες το εργασιακό κόστος είναι μεγάλο και αντιμετωπίζουν μεταβλητά μεγέθη.
- Οι διεθνείς συνθήκες ρευστότητας. Όταν υπάρχει υψηλή ρευστότητα τότε οι άμεσες ξένες επενδύσεις έχουν υψηλή ανάπτυξη.
- Όταν το χρηματοοικονομικό σύστημα μίας χώρας είναι αναπτυγμένο και υπάρχει προσβασιμότητα σε κεφάλαια.
- Οι άμεσες ξένες επενδύσεις αποφεύγουν τις οικονομίες στις οποίες υπάρχει κίνδυνος και αβεβαιότητα. Συγκεκριμένα, εκεί όπου υπάρχει πολιτικός κίνδυνος και πολιτική αστάθεια οι επενδύσεις είναι σχεδόν μηδαμινές.
- Γεγονός είναι πως οι χώρες οι οποίες έχουν υψηλή αξιολόγηση από διεθνείς οίκους δέχονται περισσότερες επενδύσεις.
- Οι χώρες οι οποίες έχουν απεργίες και γενικά κοινωνικές αναταραχές έχουν μικρό ποσοστό επενδύσεων.
- Όταν η δικαιοσύνη και η πολιτική λειτουργεί σωστά σε μία χώρα τότε οι άμεσες ξένες επενδύσεις ενθαρρύνεται για να ανθίσουν.
- Όταν ο βαθμός της γραφειοκρατίας είναι μεγάλος έχει ως αποτέλεσμα οι επενδύσεις να καθυστερούν και λόγω του αργού ρυθμού πολλές φορές να υπάρχει διαφθορά και το λόγω αυτό οι επενδυτές απομακρύνονται από τέτοιες καταστάσεις.
- Οι άμεσες ξένες επενδύσεις προτιμούν τις χώρες στις οποίες υπάρχει καταρτισμένο προσωπικό και ποιοτική εκπαίδευση.
- Οι χώρες με υψηλό επίπεδο έρευνας και ανάπτυξης προσελκύουν περισσότερο τις άμεσες ξένες επενδύσεις διότι υπάρχει αυξημένη τεχνογνωσία.

1.4 Η θεωρία του Dunning για τις Άμεσες Ξένες Επενδύσεις

Το “εκλεκτικό” υπόδειγμα ή υπόδειγμα OLI το διατύπωσε ο John Dunning (1970) με σκοπό να ερμηνεύσει το φαινόμενο της διεθνούς παραγωγής. Σύμφωνα με αυτό το υπόδειγμα υπάρχουν τρεις διακρίσεις προσδιοριστικών παραγόντων των Άμεσων Ξένων Επενδύσεων:

- Πλεονεκτήματα ιδιοκτησίας - πλεονεκτήματα τύπου O (ownership specific advantages) : σε αυτή την περίπτωση αναφερόμαστε στα πλεονεκτήματα που έχει μια επιχείρηση. Ορισμένα από αυτά είναι η τεχνολογία, η τεχνογνωσία οι δεξιότητες management και marketing, Έρευνα και Ανάπτυξη (E&A) ή οτιδήποτε μπορεί να διαφοροποιεί μία επιχείρηση το οποίο της επιτρέπει να είναι σε πλεονεκτική θέση σε σχέση με τους ανταγωνιστές της είτε αυτοί είναι εγχώριοι είτε ξένοι.
- Πλεονεκτήματα τοποθεσίας - πλεονεκτήματα τύπου L (location specific advantages) : εδώ αναφερόμαστε στα πλεονεκτήματα τα οποία κατέχει η χώρα υποδοχής των Άμεσων Ξένων Επενδύσεων. Πιο συγκεκριμένα, το κόστος εργασίας, το κόστος μεταφοράς, οι παραγωγικοί συντελεστές, η φορολογία, η πολιτική, τα εμπόδια στο εμπόριο κτλ.
- Πλεονεκτήματα εσωτερίκευσης πλεονεκτήματα τύπου I (internalization advantages) :σε αυτή την περίπτωση αναφερόμαστε στα πλεονεκτήματα που μπορεί να αποκτήσει μία εταιρεία από τα είδη υπάρχοντα πλεονεκτήματα. Με άλλα λόγια, για τα πλεονεκτήματα που μπορούν να αποκτηθούν από τη σχέση που δημιουργείται μεταξύ μητρικής και θυγατρικής εταιρείας.

Επομένως, σύμφωνα με τις διακρίσεις που αναλύσαμε παραπάνω, ο Κυρκιλής (2010) εξηγεί πως για να πραγματοποιηθούν οι Άμεσες Ξένες Επενδύσεις προκύπτει διαδοχικά:

- Σημαντικό είναι πως η εταιρεία που ετοιμάζεται να εμφανιστεί στην αγορά πρέπει να έχει έστω και ένα παραπάνω πλεονέκτημα από τις ήδη υπάρχουσες εταιρείες όπως και από αυτές που είναι σχεδόν έτοιμες να εμφανιστούν στην αγορά.
- Στο δεύτερο βήμα η εταιρεία πρέπει να επιλέξει ανάμεσα στις αγοραίες μεθόδους όπως και στην οργάνωση εσωτερικών αγορών. Η επιλογή πραγματοποιείται βάση των πλεονεκτημάτων τύπου I και έτσι επιλέγεται η ενδο-επιχειρησιακή ολοκλήρωση.
- Τέλος, ακολουθώντας το κριτήριο των πλεονεκτημάτων τύπου L, έχει να επιλέξει ανάμεσα στις Άμεσες Ξένες Επενδύσεις και στο διεθνές εμπόριο.

Η “εκλεκτική” θεωρία του Dunning υποστηρίζει ότι τα πλεονεκτήματα διαφέρουν ανάλογα με τις επιχειρήσεις, τους κλάδους και τις περιοχές στις οποίες δραστηριοποιούνται.

1.5 Οι Άμεσες Ξένες Επενδύσεις στην Ελλάδα

Η Ελλάδα δεν είναι ιστορικά μία χώρα που φημίζεται για τις άμεσες ξένες επενδύσεις της. Ισχυροί κλάδοι της αποτελούν η ναυτιλία και η παραγωγή καπνού. Η επέκταση

των ελληνικών επιχειρήσεων παγκοσμίως είναι ένα φαινόμενο που ξεκίνησε το 1989 να συμβαίνει σε ένα μεγάλο βαθμό. Πολλές επενδύσεις η Ελλάδα άρχισε να κάνει στα Βαλκάνια.

Η Ελλάδα εκμεταλλευόμενη τη γειτνίαση με τα Βαλκάνια άρχισε να επεκτείνει την επιχειρηματική της δραστηριότητα προς τα εκεί. Πρωτοπόρες αυτών των δραστηριοτήτων ήταν οι τηλεπικοινωνίες και οι τράπεζες. Μετά από αυτές τις επενδύσεις πολλοί κλάδοι έστρεψαν το ενδιαφέρον τους προς τα εκεί. Έτσι, οι ελληνικές επενδύσεις είχαν και έχουν μία επιτυχημένη πορεία σε αυτές τις χώρες. Μέχρι σήμερα η Ελλάδα είναι πρώτη στις ξένες επενδύσεις στην Αλβανία, την Π.Γ.Δ.Μ., τρίτη στη Ρουμανία και τέταρτη στη Σερβία.

Στον παρακάτω πίνακα θα δούμε τα στατιστικά στοιχεία για τις Ελληνικές Άμεσες Ξένες Επενδύσεις από το 2007 έως το 2017 όπως καταγράφηκαν από την τράπεζα της Ελλάδας.

Πίνακας 1: Ελληνικές Α.Ξ.Ε ανά χώρα υποδοχής

Χώρες Υποδοχής	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Αλβανία	441,4	487,1	350,1	412,0	402,3	511,8	589,0	888,8	931,7	879,0	770,1
Αυστρία	240,2	243,0	373,7	329,5	310,6	307,5	390,4	737,0	632,4	593,5	593,9
Βουλγαρία	1.155,0	1.352,7	1.505,4	2.102,8	2.026,1	1.914,9	1.717,3	1.643,0	1.622,5	1.259,9	1.121,0
Κύπρος	7.068,2	7.676,6	8.467,7	8.886,4	9.282,4	8.839,2	5.332,4	5.006,1	4.992,7	4.269,9	4.215,7
Π.Γ.Δ.Μ	423,1	430,9	366,3	384,6	372,2	311,7	269,9	337,8	383,8	193,4	194,1
Γερμανία	379,2	410,2	394,3	396,6	380,5	413,4	329,6	127,6	170,8	220,4	218,1
Χονγκ Κονγκ	245,7	330,7	398,4	492,3	634,0	793,5	671,1	895,9	1.175,7	1.729,9	1.931,1
Ιταλία	87,1	100,0	115,7	99,3	31,4	207,8	234,3	506,3	490,3	322,3	345,4
Λουξεμβούργο	557,8	1.016,7	119,6	150,6	100,8	97,3	125,3	-100,3	373,8	-182,7	-368,0
Ολλανδία	724,5	2.303,6	4.443,1	2.455,9	5.856,2	5.404,7	2.214,4	962,8	1.962,9	1.929,6	1.966,9
Ρουμανία	3.940,6	3.253,8	3.350,4	3.795,2	3.115,5	2.847,5	2.325,8	2.913,4	2.598,4	2.359,0	1.567,3
Σερβία	1.645,7	1.761,7	1.889,9	2.126,4	1.822,8	1.497,4	1.264,0	1.332,0	902,4	683,3	468,2
Ισπανία	144,5	175,4	176,9	193,5	141,4	122,4	124,3	109,7	108,6	119,5	123,1
Τουρκία	3.805,7	3.369,5	4.069,2	4.539,6	4.876,2	3.725,7	4.623,5	5.336,9	3.297,1	136,1	131,7
Η.Π.Α	1.130,9	973,9	1.313,8	2.109,9	2.304,1	1.953,2	1.653,9	1.822,6	1.969,2	2.220,3	2.119,0
Ηνωμένο Βασίλειο	-347,3	134,0	-858,4	-373,0	-57,9	362,8	-49,6	-417,8	-1.421,7	1.188,7	-770,0
Άλλες χώρες	1.452,0	2.896,4	3.287,5	3.982,2	5.616,9	4.751,7	4.505,2	2.126,0	2.238,3	1.537,5	1.509,7
ΣΥΝΟΛΟ	23.094,3	26.916,2	29.763,4	32.083,8	37.215,6	34.062,4	26.320,7	24.227,9	22.428,8	17.082,2	16.137,4

Πηγή : www.bankofgreece.gr

Από την άλλη και η Ελλάδα πλέον αποτελεί τόπος προσέλκυσης επενδύσεων. Βασικό ζήτημα είναι πως η επένδυση πρέπει να γίνει σε συγκεκριμένο χώρο στην Ελλάδα. Για παράδειγμα, μία βιομηχανική επιχείρηση μπορεί να εγκατασταθεί εντός του αστικού ιστού ή σε μία οργανωμένη Βιομηχανική Περιοχή. Στην Ελλάδα παρατηρούμε ότι οι περισσότερες εγκαταστάσεις των επενδύσεων που γίνονται είναι στην Αττική και λιγότερες στην Μακεδονία. Κάποια παραδείγματα επενδύσεων στην χώρα μας είναι BMW Hellas, Mercedes-Benz Hellas, Coca-Cola Hellas SA, AstraZeneca, RocheHellas, Deloitte, EY, IBM, SamsungElectronics.

1.6 Αλλαγές που πρέπει να γίνουν για την προσέλκυση των ΑΞΕ στην Ελλάδα

Η Ελλάδα πρέπει να κάνει κάποιες αλλαγές με στόχο να πετύχει μεγαλύτερη επιχειρηματική δραστηριότητα σύμφωνα με τους φιλόδοξους στόχους που έχει θέσει η ίδια. Για το λόγο αυτό:

- Ορισμένοι κλάδοι πρέπει να υιοθετήσουν πιο συστηματικά κυκλικά μοντέλα

- Δεν πρέπει να δίνεται έμφαση μόνο στη φάση του τέλους της ζωής των προϊόντων αλλά και στον σχεδιασμό, για το λόγο αυτό πρέπει να εφαρμοστεί ένα μοντέλο κυκλικής οικονομίας
- Βασικό είναι να υπάρξει εκσυγχρονισμός του νομικού και θεσμικού πλαισίου για την αδειοδότηση μονάδων ανανεώσιμων πηγών ενέργειας.
- Για την καθαρή ενέργεια πρέπει να υπάρξουν ισχυρά πρότυπα.
- Πρέπει να υπάρξει μείωση της εκπομπής διοξειδίου του άνθρακα, έτσι ώστε να διευκολύνει τις επιχειρήσεις να μετρούν συστηματικά το περιβαλλοντικό τους αποτύπωμα και να προχωρούν σε συγκεκριμένες δράσεις υπεύθυνες διαχείρισης.
- Σημαντικό είναι να υπάρξουν κίνητρα έτσι ώστε οι επιχειρήσεις να επανασχεδιάσουν το επιχειρηματικό τους μοντέλο, με βάση τις απαιτήσεις της βιώσιμης ανάπτυξης.
- Βελτίωση της διαχείρισης των απορριμμάτων τροφίμων
- Αντιμετώπιση των εμποδίων που υπάρχουν αναφορικά με τα επικίνδυνα απόβλητα

2.1 Παράγοντες που επηρεάζουν τις ΑΞΕ

Λόγω των οικονομικών επιπτώσεων που έχουν οι ΑΞΕ στις οικονομίες όσο περνάει ο καιρός ενδιαφέρουν όλο και περισσότερο κόσμο. Οι ερευνητές επισημαίνουν μόνο θετικές επιδράσεις από τέτοιου είδους επενδύσεις.

Προτεραιότητα, πλέον, είναι οι άμεσες ξένες επενδύσεις κυρίως μετά την παγκόσμια χρηματοπιστωτική κρίση το 2007. Αυτό διότι η προσέλκυση αυτών των επενδύσεων προωθεί την οικονομική δραστηριότητα σε χώρες οι οποίες έχουν πρόβλημα με την οικονομία.

Κατά την περίοδο 1990-1999 ένα σημαντικό μερίδιο των παγκόσμιων εισροών ΑΞΕ έφτανε 31%, ενώ από το 2000 έως το 2009 αυξήθηκε το ποσοστό και έφτασε το 32%. Ενώ, εντυπωσιακή αύξηση σημειώνεται το 2012 όπου το ποσοστό φτάνει περίπου το 55%.

Σε μία έρευνα που έγινε οι συγγραφείς ασχολήθηκαν με τους παράγοντες οι οποίοι επηρεάζουν τις ΑΞΕ. Τα συμπεράσματα που έβγαλαν οι Philippas et al. τα δημοσίευσαν στο «Review of Development Economics» το 2017, με τίτλο «Foreign Investment Determinants in OECD and Developing Countries». Τα δείγματα που εξέτασαν αφορούσαν 24 κράτη-μέλη του Οργανισμού Οικονομικής Συνεργασίας και Ανάπτυξης (ΟΟΣΑ) και 22 αναπτυσσόμενα κράτη (μη μέλη του ΟΟΣΑ) για τα έτη 1980-2012.

Οι παράγοντες που χρησιμοποιήθηκαν σε αυτή την έρευνα ήταν το μέγεθος της αγοράς, το κόστος εργασίας, η φορολογία των επιχειρήσεων και διάφορα άλλα μεγέθη.

Έτσι, από τη μελέτη αυτή βρέθηκε πως οι παράγοντες που επηρεάζουν σημαντικά τις Ξένες Άμεσες Επενδύσεις είναι το μέγεθος της αγοράς, ο σχηματισμός ακαθάριστου κεφαλαίου και η φορολογία των επιχειρήσεων και οι θεσμικές μεταβλητές.

Οι θεσμικές μεταβλητές περιλαμβάνουν την πολιτική σταθερότητα, πιθανές τρομοκρατικές ενέργειες, την αποτελεσματικότητα της δικαιοσύνης και της κυβέρνησης, τη διαφθορά. Το γενικό συμπέρασμα ήταν πως κάθε χώρα επηρεάζεται από διαφορετικούς παράγοντες είτε θεσμικούς είτε οικονομικούς και για το λόγο αυτό πρέπει να γίνεται μία μελέτη πριν την επένδυση.

2.2 Κίνητρα για την πραγματοποίηση των ΑΞΕ

Ένα βασικό ερώτημα που τίθεται είναι ποια κίνητρα έχουν οι επενδυτές έτσι ώστε να τολμήσουν τις άμεσες ξένες επενδύσεις. Ποιος ο λόγος που κάποιες χώρες είναι μαγνήτης των ΑΞΕ.

Η γενική απάντηση σε αυτό το ερώτημα είναι πως οι επενδυτές ψάχνουν το μέρος όπου υπάρχει βιώσιμη ανάπτυξη, χαμηλό επίπεδο πληθωρισμού, η ύπαρξη διαθέσιμων πόρων, ευνοϊκή φορολογία και φυσικά κοινωνική και πολιτική ομαλότητα. Βέβαια, όπως ήδη έχουμε αναφέρει κάθε χώρα έχει διαφορετικά χαρακτηριστικά και για το λόγο αυτό ο επενδυτής πρέπει να ψάχνει τα θετικά που υπάρχουν με βάση τον κλάδο δραστηριότητάς του.

Σύμφωνα με τον Μπιτζένη (2014) τα κίνητρα κατηγοριοποιούνται σε τέσσερις κλάδους ανάλογα με την προέλευσή τους. Επομένως, :

1. Η χώρα υποδοχής δίνει κίνητρα άμεσα στους επενδυτές: φοροαπαλλαγές, επιδοτήσεις, επιχορηγήσεις κτλ.
2. Η χώρα υποδοχής δίνει κίνητρα έμμεσα στους επενδυτές: γεωγραφική θέση, πληθυσμός, κλίμα, ανταγωνισμός που δεν υπάρχει. Τα κίνητρα αυτά υπάρχουν στη χώρα και ο επενδυτής πρέπει να τα καταλάβει.
3. Κάποια κίνητρα είναι εφικτό να υπάρχουν και από την ίδια την εταιρεία. Τέτοια παραδείγματα είναι καινοτομία προϊόντων, εμπειρία από προηγούμενες δράσεις, η προηγμένη τεχνολογία.
4. Τέλος, κίνητρα υπάρχουν και από διάφορους εξωτερικούς παράγοντες. Εδώ, μπορούμε να τοποθετήσουμε τον ανταγωνισμό, κάποια οικονομική κρίση.

Μία άλλη διάκριση που κάνει ο Μπιτζένης (2014) είναι με βάση το περιεχόμενο των κινήτρων. Έτσι,

1. Τα κίνητρα που προκύπτουν από την ίδια την αγορά:

α) Κυνηγοί αγοράς: στόχος των επιχειρήσεων είναι η μεγιστοποίηση του κέρδους. Για το λόγο αυτό βασικό είναι σημαντικό είναι το μέγεθος της αγοράς και οι προοπτικές εξέλιξης.

β) Κυνηγοί αγοράς από στρατηγική άποψη: πολλές φορές ένας επενδυτής επιλέγει να δημιουργήσει μία εταιρεία σε μία οικονομία όπου ο ανταγωνισμός είναι πολύ χαμηλός ή και μηδαμινός ή ακόμα όπου κάποια προϊόντα και υπηρεσίες δεν υπάρχουν καν.

Σημαντικό είναι πως όταν μια επιχείρηση παρατηρήσει μείωση του κέρδους μπορεί να στραφεί σε μία ξένη αγορά έτσι ώστε πάλι να αυξηθεί η επίδοσή της είτε για να δημιουργήσει πάλι από την αρχή ένα καλό όνομα.

Πολλές φορές μια εταιρεία ακολουθεί τον ανταγωνιστή. Για παράδειγμα, μπορεί μία ανταγωνιστική εταιρεία να αποφασίσει να επενδύσει και σε άλλες οικονομίες, έτσι το ίδιο θα κάνει και μία άλλη επιχείρηση είτε για να αποτρέψει τη δημιουργία ενός καλού ονόματος με σκοπό να κερδίσει και αυτή, είτε απλά να αποκτήσει εμπειρία από τις κινήσεις του ανταγωνιστή.

Πολλές εταιρείες αποφασίζουν να δημιουργήσουν μία Άμεση Ξένη Επένδυση με σκοπό να παρακολουθήσουν τους πελάτες και τους προμηθευτές τους.

Αυτό το κάνουν με στόχο να εμποδίσουν τους πελάτες τους να συνεργαστούν με άλλες εταιρείες και να τους χάσουν και βέβαια ταυτόχρονα να κερδίσουν και νέους πελάτες. Από την άλλη, υπάρχουν επιχειρήσεις που επιθυμούν να προμηθεύονται μόνο από συγκριμένους προμηθευτές και επομένως αποφασίζουν οι επιχειρήσεις να κάνουν το επόμενο βήμα και να ακολουθήσουν.

2. Κίνητρα που έχουν σχέση με τους κληγούς των συντελεστών παραγωγής: εδώ αναφερόμαστε στις επιχειρήσεις οι οποίες αναζητούν πλουτοπαραγωγικούς συντελεστές οι οποίοι δεν είναι διαθέσιμοι, είτε θέλουν να αποκτήσουν το προϊόν σε χαμηλότερη τιμή αλλά σε καλύτερη ποιότητα σε σχέση με την εγχώρια αγορά.
3. Κίνητρα που έχουν σχέση με τους κληγούς αποδοτικότητας: σε αυτή την περίπτωση οι επιχειρηματίες έχουν ως στόχο να μεγιστοποιήσουν την αποδοτικότητα του κόστους και του επιχειρηματικού πνεύματος.

Όταν κάποιες επιχειρήσεις διαθέτουν τεχνογνωσία και τεχνολογία ως πλεονεκτήματα και είναι προσιτό να τα μεταφέρουν σε μία άλλη οικονομία τότε είναι δυνατό να αποφασίσουν τη δημιουργία μίας θυγατρικής εταιρείας. Αυτό το βήμα το κάνουν ακόμα και για να διαφοροποιείται ο κίνδυνος από οικονομία σε οικονομία. Αυτό σημαίνει πως όταν υπάρχει μία δυσκολία μπορούν να κατευθυνθούν στις άλλες χώρες έτσι ώστε να βρουν λύση.

Σημαντικό είναι πως όταν ασχολούμαστε με τις πολυεθνικές μπορούμε να αναθέσουμε κάθε μονάδα παραγωγής στην κατάλληλη χώρα, αυτή δηλαδή που κατέχει αποτελεσματικότερες παραγωγικές εισροές και μας προσφέρει περισσότερο κόστος με λιγότερα έξοδα.

4. Κίνητρα ως προς την τοποθεσία. Κάποιοι παράγοντες που θεωρούνται σημαντικοί για τη δημιουργία ΑΞΕ μπορεί να είναι το κλίμα της χώρας, η γεωγραφική θέση, η οικονομική, πολιτική, κοινωνική σταθερότητα. Για παράδειγμα η γεωγραφική εγγύτητα δείχνει τις συνθήκες που επικρατούν στη χώρα και ποιες είναι οι πιθανές ευκαιρίες για επένδυση.
5. Χρηματοοικονομικά κίνητρα. Είναι κίνητρα τα οποία δίνονται στις επιχειρήσεις στη χώρα υποδοχής με σκοπό να επηρεάσουν τη λήψη των επενδυτικών αποφάσεων των επιχειρηματιών. Αυτό γιατί υπάρχει η αντίληψη ότι οι ΑΞΕ μπορούν να συμβάλλουν στη μείωση της ανεργίας και στη βοήθεια της οικονομίας της χώρας. Για το λόγο αυτό τους προσφέρονται κάποιες επιδοτήσεις, κάποιες επιχορηγήσεις, φορολογικές ελαφρύνσεις.

2.3 Διαγραμματική απεικόνιση των ΑΞΕ

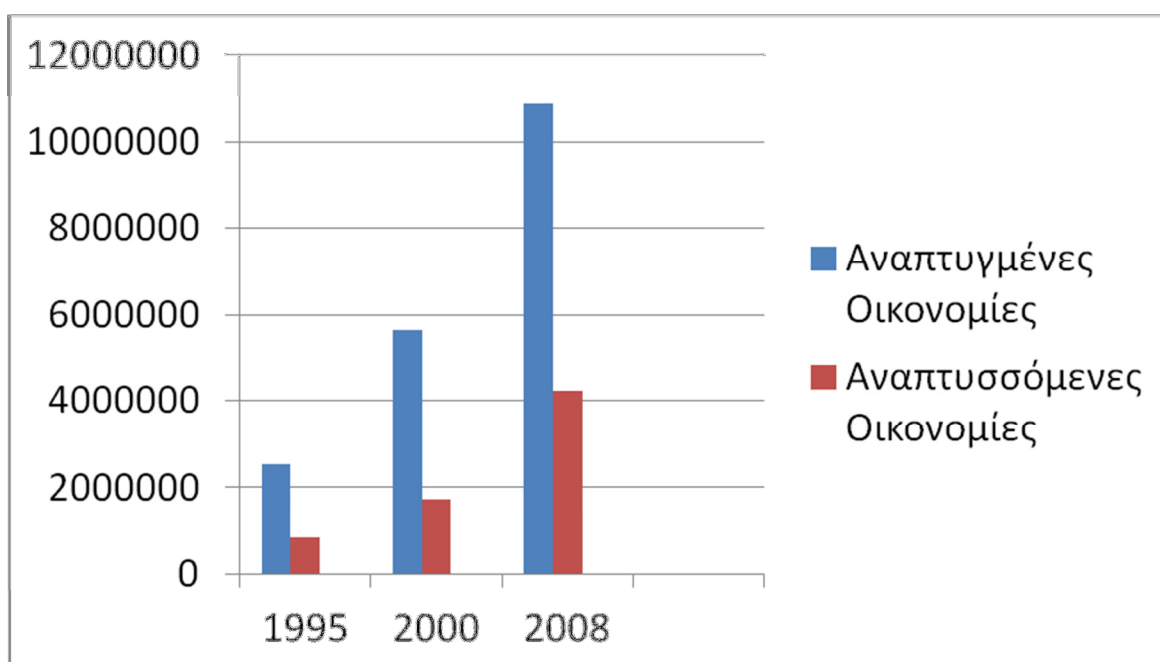
Είναι γεγονός πως στην περίοδο 1995-2008 οι Άμεσες Ξένες Επενδύσεις παρουσιάζουν μία μεγάλη αύξηση και μάλιστα είναι σημαντικό να τονίσουμε πως υπάρχει διπλασιασμός. Το μεγαλύτερο μέρος των ΑΞΕ συναντάται στις αναπτυγμένες χώρες.

Στον παρακάτω πίνακα 2 μπορούμε να παρατηρήσουμε την ραγδαία αύξηση των ΑΞΕ για τις συγκεκριμένες χρονολογίες 1995-2008.

ΠΙΝΑΚΑΣ 2: ΕΙΣΕΡΧΟΜΕΝΕΣ ΑΜΕΣΣΕΣ ΞΕΝΕΣ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΣΕ ΕΚ\$ (ΣΥΝΟΛΙΚΟ ΑΠΟΘΕΜΑ)			
	1995	2000	2008
Αναπτυγμένες Οικονομίες	2521480	5653182	10851276
Αναπτυσσόμενες Οικονομίες	848381	1728455	4213666
Σύνολο	3369861	7381637	15064942

ΠΗΓΗ: UNCTAD

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 1: ΕΙΣΕΡΧΟΜΕΝΕΣ ΑΞΕ

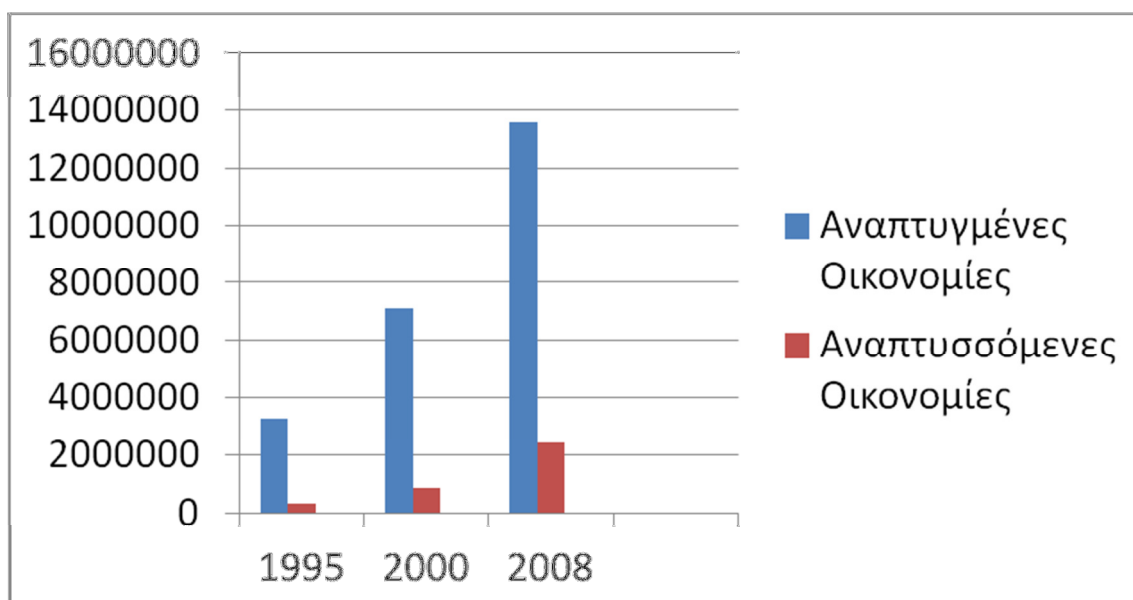

ΠΙΝΑΚΑΣ 3: ΕΞΕΡΧΟΜΕΝΕΣ ΑΜΕΣΕΣ ΞΕΝΕΣ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΣΕ ΕΚ\$
(ΣΥΝΟΛΙΚΟ ΑΠΟΘΕΜΑ)

	1995	2000	2008
Αναπτυγμένες Οικονομίες	3272237	7083493	13585857
Αναπτυσσόμενες Οικονομίες	329982	862628	2393251
Σύνολο	3602219	7946121	15979108

ΠΗΓΗ: UNCTAD

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 2: ΕΞΕΡΧΟΜΕΝΕΣ ΑΞΕ

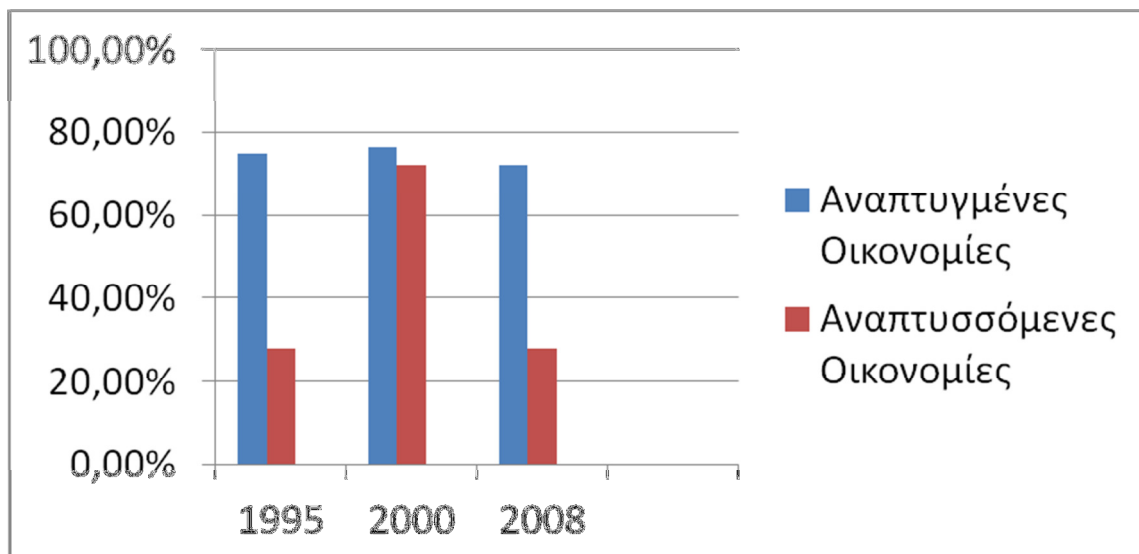
Στη συνέχεια στον πίνακα 4 θα δούμε τα ποσοστά των ΑΞΕ στις αναπτυγμένες και στις αναπτυσσόμενες χώρες. Πιο συγκεκριμένα, θα δούμε πως το 1995 στις αναπτυγμένες χώρες οι εισερχόμενες άμεσες ξένες επενδύσεις ήταν 74,82%, το 2000 76,85% και το 2008 72,03%. Ενώ στις αναπτυσσόμενες το 1995 ήταν 25,18%, το 2000 ήταν 23,42% και το 2008 έφτασε το 27,97%.

Από την άλλη μεριά, οι εξερχόμενες άμεσες ξένες επενδύσεις στις αναπτυγμένες χώρες ήταν 90,84% το 1995, 89,14% το 2000 και 85,02% το 2008. Στις αναπτυσσόμενες χώρες τα ποσά ήταν 9,16% το 1995, 10,86% το 2000 και το 2008 το ποσοστό έφτασε στο 14,98%.

ΠΙΝΑΚΑΣ 4: Η ΠΟΣΟΣΤΙΑΙΑ ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΤΩΝ ΕΙΣΕΡΧΟΜΕΝΩΝ ΑΜΕΣΩΝ ΞΕΝΩΝ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ (ΣΥΝΟΛΙΚΟ ΑΠΟΘΕΜΑ)			
	1995	2000	2008
Αναπτυγμένες Οικονομίες	74,82	76,58	72,03
Αναπτυσσόμενες Οικονομίες	25,18	23,42	27,97
Σύνολο	100,00	100,00	100,00

ΠΗΓΗ: ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑΣΤΟΙΧΕΙΩΝΤΗΣ UNCTAD

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 3: ΠΟΣΟΣΤΙΑΙΑ ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΕΙΣΕΡΧΟΜΕΝΩΝ ΑΜΕΣΩΝ ΞΕΝΩΝ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ

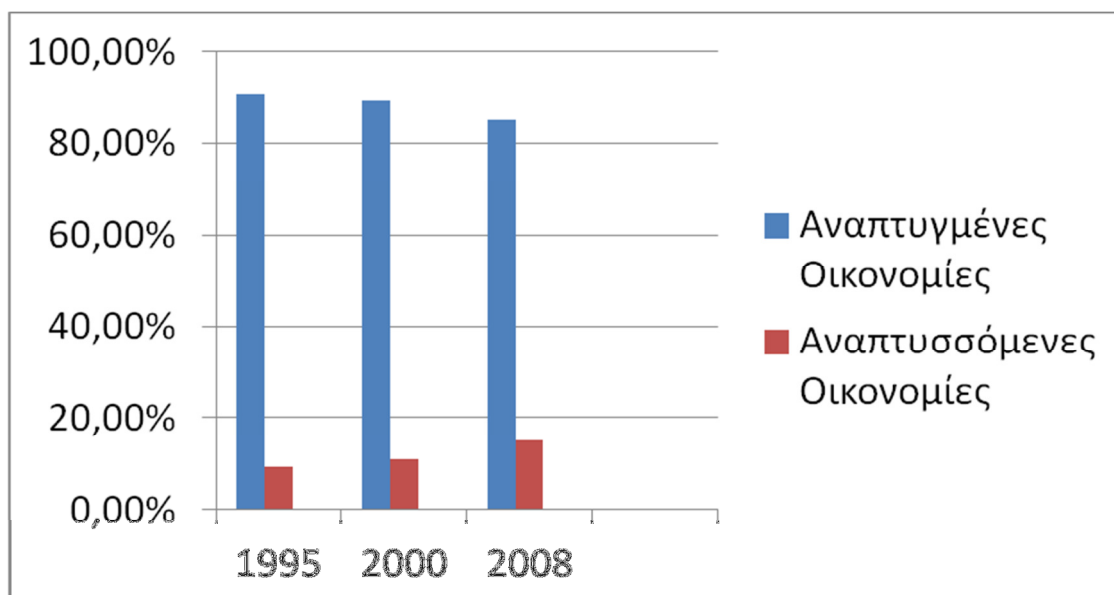

ΠΙΝΑΚΑΣ 5: Η ΠΟΣΟΣΤΙΑΙΑ ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΤΩΝ ΕΞΕΡΧΟΜΕΝΩΝ ΑΜΕΣΩΝ ΞΕΝΩΝ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ (ΣΥΝΟΛΙΚΟΑΠΟΘΕΜΑ)

	1995	2000	2008
Αναπτυγμένες Οικονομίες	90,84	89,14	85,02
Αναπτυσσόμενες Οικονομίες	9,16	10,86	14,98
Σύνολο	100,00	100,00	100,00

ΠΗΓΗ: ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑΣΤΟΙΧΕΙΩΝΤΗΣ UNCTAD

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 4: ΠΟΣΟΣΤΙΑΙΑ ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΕΞΕΡΧΟΜΕΝΩΝ ΑΜΕΣΩΝ ΞΕΝΩΝ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ

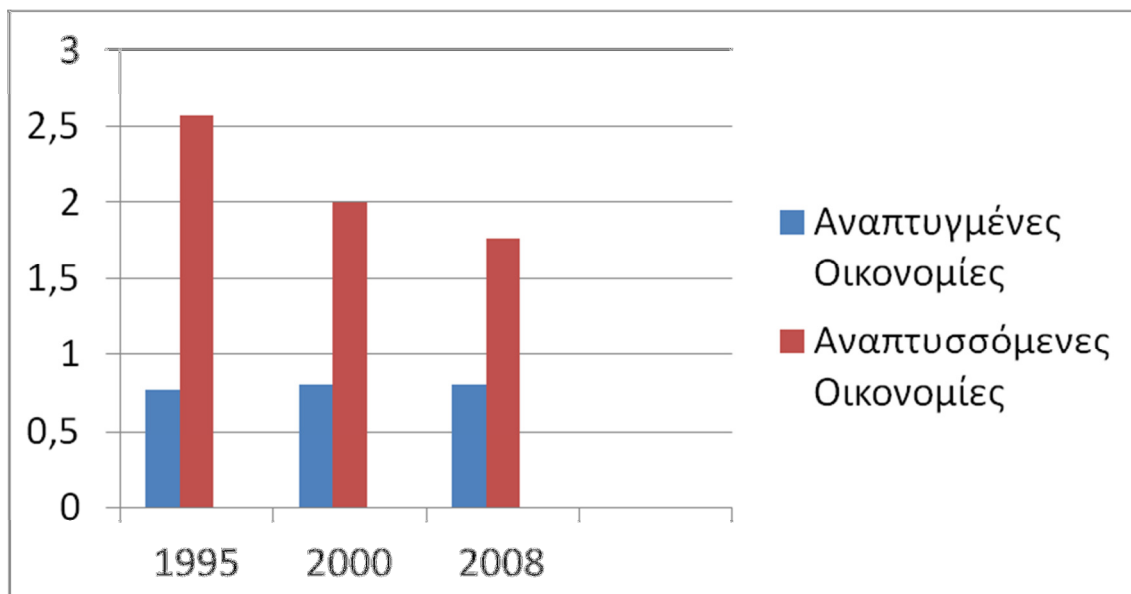

Στον επόμενο πίνακα (νούμερο 6) παρατηρούμε τον λόγο των εισερχομένων προς των εξερχομένων ΑΞΕ. Αυτό που διαπιστώνουμε είναι πως υπάρχει μείωση στις αναπτυσσόμενες χώρες, ενώ αντίθετα στις αναπτυγμένες χώρες παρατηρούμε μία σταθερότητα.

ΠΙΝΑΚΑΣ 6: ΛΟΓΟΣ ΕΙΣΕΡΧΟΜΕΝΩΝ- ΕΞΕΡΧΟΜΕΝΩΝ ΑΜΕΣΩΝ ΞΕΝΩΝ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ (ΣΥΝΟΛΙΚΟΑΠΟΘΕΜΑ)			
	1995	2000	2008
Αναπτυγμένες Οικονομίες	0,77	0,80	0,80
Αναπτυσσόμενες Οικονομίες	2,57	2,00	1,76
Σύνολο	0,94	0,93	0,94

ΠΗΓΗ: ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑΣΤΟΙΧΕΙΩΝΤΗΣ UNCTAD

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 5: ΛΟΓΟΣ ΕΙΣΕΡΧΟΜΕΝΩΝ- ΕΞΕΡΧΟΜΕΝΩΝ ΑΜΕΣΩΝ ΞΕΝΩΝ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ

Το συμπέρασμα στο οποίο καταλήγουμε είναι πως η μεγαλύτερη κινητικότητα παρουσιάζεται στις αναπτυγμένες χώρες τόσο στις εισερχόμενες όσο και στις εξερχόμενες ΑΞΕ. Βέβαια αυτό συμβαίνει διότι στις αναπτυγμένες χώρες οι επενδύσεις έχουν σχέση με την παραγωγή νέου προϊόντος και νέων παραγωγικών διαδικασιών.

2.4 Επιπτώσεις των Άμεσων Ξένων Επενδύσεων στη χώραυποδοχής

Οι Άμεσες Ξένες Επενδύσεις στη χώρα υποδοχής μπορεί να έχει είτε θετικές είτε αρνητικές επιπτώσεις. Αυτό εξαρτάται από το πώς εκλαμβάνει τις επενδύσεις η κυβέρνηση, οι παλιοί επενδυτές και γενικά η κοινωνία. Τα αποτελέσματα μίας επένδυσης μπορεί να είναι είτε άμεσα είτε έμμεσα και λογικό είναι πως θα επηρεάζουν την κοινωνία είτε στο σήμερα είτε κάποια στιγμή στο μέλλον.

Γεγονός είναι πως οι ΑΞΕ μπορούν να επηρεάσουν τόσο τις επιχειρήσεις που ήδη υπάρχουν, όσο και την παραγωγικότητα. Οι επιπτώσεις βέβαια που υπάρχουν μπορεί να διαφέρουν από επιχείρηση σε επιχείρηση και αυτό εξαρτάται κυρίως από τη χώρα για την οποία βρισκόμαστε.

Σύμφωνα με τον Μπιτζένη (2014) τα κέρδη που μπορεί να υπάρχουν από τις εισερχόμενες αλλά και τις εξερχόμενες ΑΞΕ μπορούν να βοηθήσουν στην οικονομία της χώρας στην οποία γίνονται οι επενδύσεις ακόμα και να αποπληρώσουν το χρέος. Οι πολυεθνικές εταιρείες περιορίζουν την ανεργία διότι δημιουργούν νέες θέσεις εργασίας και προσφέρουν εκπαίδευση στους νέους εργαζόμενους. Βέβαια από την άλλη μεριά, όταν οι πολυεθνικές έχουν ως σκοπό την ιδιωτικοποίηση τότε μειώνουν τις θέσεις εργασίας έτσι ώστε να μειωθούν τα έξοδα και να αυξηθεί η αποτελεσματικότητα. Αυτό συνήθως συμβαίνει όταν δεν μπορούν να ανταπεξέλθουν στον ανταγωνισμό που υπάρχει και οδηγούνται σε μείωση προσωπικού ή ακόμα και έξοδο από τον επιχειρηματικό κόσμο.

Μία επιπλέον επίδραση που έχουν οι ΑΞΕ είναι στο εγχώριο προϊόν διότι υπάρχει αύξηση της παραγωγής. Σημαντικό είναι πως πλέον ο καταναλωτής έχει περισσότερες επιλογές και από την άλλη υπάρχει και μείωση τιμής γιατί αυξάνεται ο ανταγωνισμός. Δημιουργώντας νέες εταιρείες σε μία ξένη χώρα και αυξάνοντας τον ανταγωνισμό αναγκάζεις τις ήδη υπάρχουσες να εκσυγχρονίσουν τις μεθόδους τους βρίσκοντας πιο αποτελεσματικούς τρόπους. Αυτό συμβαίνει διότι οι νέες εταιρείες εφαρμόζουν νέες τεχνολογίες και αυτό έχει ως αποτέλεσμα την επαγρύπνηση των ήδη υπάρχοντων εταιρειών και στη συνέχεια την αποτελεσματικότητά τους βοηθώντας την οικονομία της χώρας. Βέβαια, ένα πρόβλημα που εμφανίζεται είναι η δυσκολία ενσωμάτωσης της νέας τεχνολογίας κυρίως από μικρές τοπικές επιχειρήσεις. Αυτό οδηγεί στην απομάκρυνση αυτών των επιχειρήσεων.

Μία σημαντικά αρνητική επίπτωση που μπορεί να υπάρχει είναι όταν οι πολυεθνικές αποκτούν μεγάλη δύναμη στην οικονομία και οδηγούνται να γίνουν μονοπώλια. Με

αυτό τον τρόπο αποκτούν και δύναμη στην πολιτική εξουσία. Τέλος, σημαντικό είναι οι κοινωνίες να προσελκύουν τις Άμεσες Ξένες Επενδύσεις όταν η τοπικές επιχειρήσεις είναι έτοιμες να τις υποδεχθούν έτσι ώστε να μην οδηγούνται στην καταστροφή.

2.5 Επιπτώσεις των Άμεσων Ξένων Επενδύσεων στη χώραπροέλευσης

Η χώρα προέλευσης των Άμεσων Ξένων Επενδύσεων βγαίνει κερδισμένη από τον επαναπατρισμό των κερδών. Επιπλέον, οι εξαγωγές βελτιώνονται όταν υπάρχει εισαγωγή των κατάλληλων εισροών της παραγωγικής διαδικασίας, όπως για παράδειγμα τον εξοπλισμό, στη χώρα υποδοχής από τη χώρα προέλευσης. Το αποτέλεσμα θα είναι να αυξηθεί το Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν και το ποσοστό απασχόλησης. Οι πολυεθνικές εταιρείες αποκτούν γνώσει και εμπειρίες από τη δραστηριότητα που έχουν στις ξένες χώρες τις οποίες τις μεταφέρουν πίσω στη χώρα τους. Αυτό έχει ως αποτέλεσμα οι τοπικές επιχειρήσεις να αντλούν τις γνώσεις και τις εμπειρίες τους έτσι ώστε να μην βρεθούν στο περιθώριο κάποια στιγμή στο μέλλον.

Από την άλλη πλευρά , υπάρχει η γνώμη πως δημιουργούνται προβλήματα στη χώρα προέλευσης λόγω της χρηματοδότησης που γίνεται στις ΑΞΕ. Επιπλέον , λογικό είναι να υπάρχει μία αύξηση στο ποσοστό ανεργίας στη χώρα προέλευσης.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3ο ΑΕΠ και Άμεσες Ξένες Επενδύσεις

3.1 Τι είναι το ΑΕΠ

Το Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν (ή ΑΕΠ) θεωρείται ένα από τα πιο σημαντικά μακροοικονομικά μεγέθη. Σκοπός ανάλυσης αυτής της μέτρησης είναι η συνολική ποσότητα αγαθών και υπηρεσιών τα οποία παράγονται σε μία συγκεκριμένη χώρα σε μία συγκεκριμένη περίοδο. Δηλαδή, ως ΑΕΠ ορίζεται η συνολική αγοραία αξία όλων των τελικών προϊόντων και υπηρεσιών που παράγονται σε μία χώρα σε μία συγκεκριμένη χρονική περίοδο.

Επομένως, το ΑΕΠ είναι το μέγεθος το οποίο μετρά το σύνολο των αγαθών και υπηρεσιών σε όλες τις αγορές της οικονομίας. Εάν υπάρξει μία αύξηση από χρόνο σε χρόνο πρέπει να συμβεί κάτι από τα ακόλουθα , είτε και συνδυασμός :

- Υπάρχει παραγωγή περισσότερων αγαθών και υπηρεσιών
- Υπάρχει αύξηση στην τιμή πώλησης των αγαθών και των υπηρεσιών.

Στην μελέτη τους οι επιστήμονες προσπαθούν να διαχωρίσουν τις παραπάνω περιπτώσεις, διότι θέλουν να έχουν ένα μέτρο της συνολικής ποσότητας των αγαθών και υπηρεσιών χωρίς, όμως, αυτό να επηρεάζεται από τις μεταβολές των τιμών τους. Για το λόγο αυτό χρησιμοποιούν το μέτρο που ονομάζεται πραγματικό ΑΕΠ. Το πραγματικό ΑΕΠ απαντάει σε μία συγκεκριμένη ερώτηση. Έστω ότι οι τιμές των αγαθών και υπηρεσιών είναι συγκεκριμένες σε ένα έτος τότε ποια θα ήταν η αξία των αγαθών και των υπηρεσιών αυτών το συγκεκριμένο έτος. Το πραγματικό ΑΕΠ δείχνει τη μεταβολή της συνολικής παραγωγής αγαθών και υπηρεσιών της οικονομίας διαχρονικά. ΑΕΠ σε τρέχουσες τιμές ή αγοραίες τιμές ονομάζονται τα στοιχεία που προκύπτουν αν δεν λάβουμε υπόψη τις μεταβολές στις τιμές σε ένα συγκεκριμένο χρόνο. Οι τιμές αυτές υπολογίζονται αν πολλαπλασιάσουμε την παραγωγή των αγαθών και υπηρεσιών με την τιμή που έχουν τα συγκεκριμένα στο έτος αναφοράς.

Συνοψίζοντας, το πραγματικό ΑΕΠ είναι ο δείκτης της αξίας της παραγωγής στην οικονομία ο οποίος λαμβάνει υπόψη τις μεταβολές στο χρόνο. Το ΑΕΠ σε σταθερές τιμές είναι υπολογισμένο σε τιμές που υπήρχαν σε συγκεκριμένο έτος λαμβάνοντας υπόψη βέβαια τις μεταβολές που υπήρχαν στον πληθωρισμό μέσα στο έτος. Ενώ, το ΑΕΠ σε τρέχουσες ή αγοραίες τιμές το υπολογίζουμε αν πολλαπλασιάσουμε την παραγωγή των αγαθών και υπηρεσιών με τη τιμή που είχαν αυτά τα αγαθά και οι υπηρεσίες σε ένα συγκεκριμένο έτος.

3.2 Ρυθμός Ανάπτυξης ΑΕΠ

Το Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν (ΑΕΠ) είναι η συνολική αξία σε χρηματικές μονάδες των τελικών αγαθών και υπηρεσιών που παράγονται σε μια χώρα σε ένα συγκεκριμένο έτος. Με τον όρο «εγχώριο» αναφερόμαστε στην παραγωγή του προϊόντος που γίνεται μέσα στη χώρα ανεξάρτητα αν ο παραγωγός είναι μόνιμος κάτοικος άλλης χώρας.

Στην Ελλάδα το ΑΕΠ αποτελείται κυρίως από την ιδιωτική κατανάλωση, η οποία όμως τα τελευταία χρόνια αντιμετωπίζει μία μείωση όπως επίσης και οι εγχώριες επενδύσεις. Η ελληνική οικονομία το 2006 ήταν σε υψηλά επίπεδα. Μόνο το 2005 το ΑΕΠ ήταν λίγο πιο χαμηλό σε σχέση με τα χρόνια 2001 με 2006. Μετά το 2008 αρχίζει μία σταδιακή μείωση του ΑΕΠ λόγω της χρηματοπιστωτικής κρίσης που υπάρχει, ενώ κορυφώνεται το 2010. Μετά από αυτό η χώρα οδηγήθηκε σε τριμερή μηχανισμό οικονομικής στήριξης, αποτελούμενο από την ΕΕ, το ΔΝΤ και την ΕΚΤ. Έτσι, οι ΑΞΕ αποκτούν πολύ μεγάλη σημασία για τη χώρα, οι οποίες έχουν και μεγάλη σημασία για το ΑΕΠ της χώρας και για τη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας στην Ελλάδα.

Οι ΑΞΕ είναι πολύ σημαντικές διότι λόγω των οικονομικών συνθηκών που επικρατούν στη χώρα, δημιουργούν νέες θέσεις εργασίας και αυτό έχει ως

αποτέλεσμα να προσελκύουν κεφάλαια και να συμβάλλουν άμεσα στο ΑΕΠ, στα έσοδα και στην ανάπτυξη της χώρας. Αυτό όμως που απασχολεί είναι πως η χώρα μας δεν προσελκύει τις ΑΞΕ διότι υπάρχει μεγάλη γραφειοκρατία και πολύπλοκες διαδικασίες.

Σημαντικό είναι να τονίσουμε πως η Ελλάδα έχει πολλά πλεονεκτήματα ως χώρα για την προσέλκυση των ΑΞΕ, τα οποία πρέπει να εκμεταλλευτεί όσο δυνατόν περισσότερο. Διαθέτει πολύ καλές υποδομές σε σχέση με τις ανταγωνιστικές της χώρες. Επιπλέον, ένας σημαντικός παράγοντας είναι το εργατικό δυναμικό που διαθέτει η Ελλάδα το οποίο είναι σημαντικό για τις ξένες εταιρίες που θέλουν να επενδύσουν στην Ελλάδα. Παράλληλα, αυτό που πρέπει να τονίσουμε είναι πως με την προσέλκυση των ΑΞΕ αντιμετωπίζεται και το πρόβλημα της αναγκαστικής μετανάστευσης. Τέλος, γεγονός είναι πως εταιρίες οι οποίες έβλεπαν τα πλεονεκτήματα από την παρουσία τους στη χώρα μας επένδυσαν ακόμα και στην κρίση.

3.3 Το κατά κεφαλήν πραγματικό ΑΕΠ ως μέτρο ευημερίας

Το κατά κεφαλήν πραγματικό ΑΕΠ χρησιμοποιείται ως μέτρο της ευημερίας σε μία χώρα. Όμως, ως ένα τέτοιο μέτρο έχει τα εξής μειονεκτήματα:

- Αγνοεί μερικά αγαθά και υπηρεσίες, όπως, αυτά που παράγονται μέσα στο σπίτι όπως επίσης αγνοεί και αυτά που ανταλλάσσονται στην παραοικονομία. Ένα τέτοιο, παράδειγμα, είναι ο παραγωγός των πορτοκαλιών ο οποίος τα πουλά στον καταναλωτή χωρίς κάποιο τιμολόγιο.
- Αγνοεί τη ρύπανση του περιβάλλοντος, η οποία πολλές φορές συνοδεύει την παραγωγή αγαθών όπως, για παράδειγμα, η δαπάνη για την απορρόφηση μιας πετρελαιοκηλίδας θα συμπεριληφθεί στο ΑΕΠ, αλλά η αρνητική της επίπτωση στην ευημερία δε θα μετρηθεί.
- Αγνοεί τη βελτίωση της ποιότητας
- Αγνοεί την ανάπαυση, η οποία βεβαίως αυξάνει την ευημερία.

3.4 Τρεις τρόποι μετρήσεως του ΑΕΠ

- Το ΑΕΠ ως συνολική δαπάνη της οικονομίας

Το συνολικό προϊόν που υπάρχει σε μία οικονομία σε ένα συγκεκριμένο χρονικό διάστημα ισούται με αυτό που έχει παραχθεί στην οικονομία (GDP) και αυτό που έχει εισαχθεί από την αλλοδαπή (IM). Το συνολικό αυτό προϊόν (GDP + IM) θ' αγορασθεί

από τον καταναλωτή της χώρας, ως ιδιωτική κατανάλωση (C), ως ιδιωτική επένδυση (I_{ag}) και ως κρατική αγορά αγαθών και υπηρεσιών (G), είτε από τους αλλοδαπούς ως εξαγωγές (X). Η ταυτότητα είναι η εξής:

$$GDP + IM = C + I_{ag} + G + X$$

Όπου, I_{ag} η πραγματοποιηθείσα εγχώρια ακαθάριστη επένδυση, η οποία ονομάζεται πραγματοποιηθείσα διότι περιλαμβάνει τόσο την επιθυμητή όσο και την ανεπιθύμητη επένδυση. Ακαθάριστη ονομάζεται διότι περιλαμβάνει τόσο την καθαρή επένδυση (I_n), δηλαδή την αύξηση του φυσικού κεφαλαίου, όσο και τις αποσβέσεις (D).

$$I_g = I_n + D$$

Η πρώτη συνάρτηση γράφεται συνήθως $GDP = C + I_{ag} + G + X - IM$, η οποία μας λέει ότι ένας τρόπος για να μετρήσουμε το ΑΕΠ είναι να προσθέσουμε την συνολική εγχώρια δαπάνη, $E = C + I_{ag} + G$ και τις καθαρές εξαγωγές, $NX = X - IM$. Επομένως, χρησιμοποιώντας το σύμβολο $GDP(E)$ για να δείξουμε ότι υπολογίζουμε το ΑΕΠ ως συνολική δαπάνη, έχουμε

$$GDP(E) = E + NX$$

Τέλος, πρέπει να σημειώσουμε ότι αν ένα νοικοκυριό αγοράσει για παράδειγμα ένα φορητό υπολογιστή, η δαπάνη αυτή καταχωρείται ως κατανάλωση, ενώ αν τον αγοράσει μία επιχείρηση καταχωρείται ως επένδυση. Επίσης, οι εξαγωγές αναφέρονται στις δαπάνες των αλλοδαπών για την αγορά αγαθών και υπηρεσιών που παρήχθησαν στην ημεδαπή.

- Το ΑΕΠ ως συνολικό εισόδημα

Ξεκινώντας με τον ορισμό των κερδών της επιχείρησης i , το οποίο συμβολίζουμε ως Π_i έχουμε:

$$\Pi_i = SALES_i + T_{s,i} - T_{ind,i} - W_i - RENT_i - INT_i - IC_i - D_i$$

Όπου:

$SALES_i$ = έσοδα από τις πωλήσεις αγαθών και υπηρεσιών που παράγει η επιχείρηση i

$T_{s,i}$ = κρατικές επιδοτήσεις προς την επιχείρηση i

$T_{ind,i}$ = έμμεσοι φόροι που συλλέγει η επιχείρηση i από τις πωλήσεις των προϊόντων της που πρέπει ν' αποδώσει στο κράτος

W_i = μισθοί που πληρώνει η επιχείρηση i στο προσωπικό που απασχολεί

$RENT_i$ = ενοίκια που πληρώνει η επιχείρηση i

INT_i = τόκοι που πληρώνει η επιχείρηση i για το χρέος της (αν έχει)

IC_i = ενδιάμεση κατανάλωση της επιχείρησης i , δηλαδή η δαπάνη της για την αγορά ενδιάμεσων αγαθών και υπηρεσιών

D_i = αποσβέσεις της επιχείρησης i

Τώρα για να μπορέσουμε να κάνουμε πιο απλή την εξίσωση αυτή έχουμε το άθροισμα $DFI = \Pi + W + RENT + INT$ το οποίο είναι το συνολικό εισόδημα των συντελεστών παραγωγής που απασχολούνται εγχωρίως. Επιπλέον, η διαφορά $SALES - IC$ μας δείχνει τα έσοδα από τις πωλήσεις των τελικών μόνο αγαθών και υπηρεσιών. Δηλαδή $SALES - IC = GDP$. Επομένως, η εξίσωση παίρνει τη μορφή:

$$GDP (I) = DFI + (T_{ind} - T_s) + D$$

Επομένως είναι φανερό ότι η έννοια του ΑΕΠ δεν συμπίπτει με την έννοια του εισοδήματος.

- Το ΑΕΠ ως προστιθέμενη αξία

Αναφερόμενοι στην προστιθέμενη αξία μία επιχείρησης εννοούμε την αξία του προϊόντος της επιχείρησης μείον την ενδιάμεση κατανάλωσή της.

3.5 Προβλήματα κατά τη μέτρηση του ΑΕΠ

Παραπάνω αναφέραμε κάποια μειονεκτήματα του κατά κεφαλήν πραγματικού ΑΕΠ ως μέτρου ευημερίας. Ωστόσο, υπάρχουν και άλλα προβλήματα στη μέτρηση του ΑΕΠ για τα οποία βέβαια έχουν γίνει κάποιες συμφωνίες. Πρώτον, δεν είναι εφικτό να γνωρίζουμε την αξία των κρατικών υπηρεσιών από τη στιγμή που δεν περνούν μέσα από την αγορά. Για το λόγο αυτό, η συμφωνία που έχει γίνει εδώ είναι η αξία να εκτιμάται με βάση το κόστος παραγωγής αυτών των υπηρεσιών, μισθοί υπαλλήλων, λογαριασμοί ΔΕΗ.

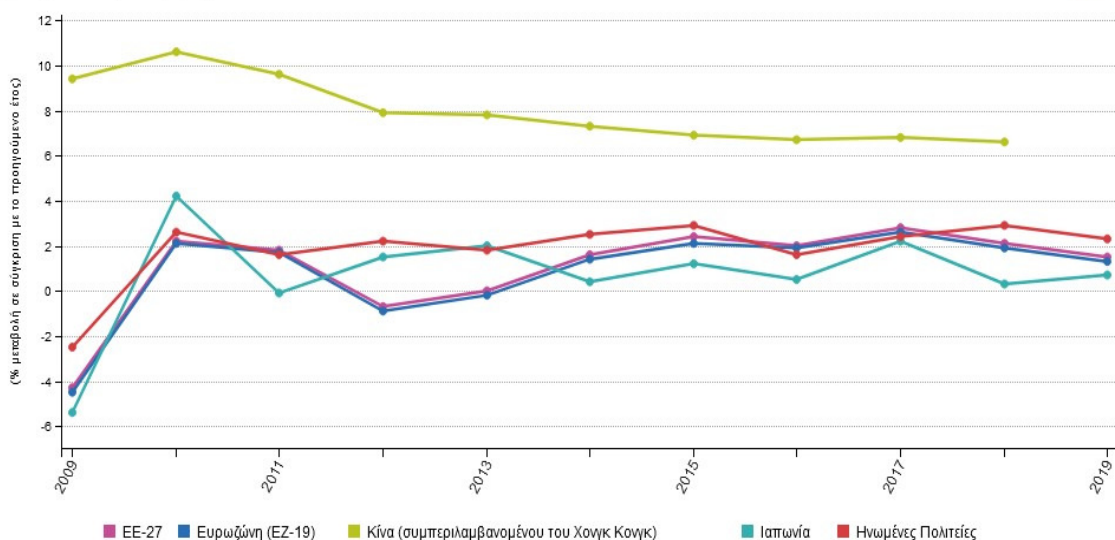
Δεύτερον, τα αποθέματα, ενώ δεν έχουν πωληθεί, θεωρούνται αγορασμένα από τις επιχειρήσεις που τα παρήγαγαν και καταχωρούνται ως επένδυση. Τρίτον, ενώ τα επενδυτικά αγαθά (πχ μηχανές) είναι ενδιάμεσα αγαθά και σύμφωνα με τον ορισμό που έχουμε δώσει δεν πρέπει να συμπεριλαμβάνονται στο ΑΕΠ, θεωρούνται ότι είναι τελικά αγαθά και συμπεριλαμβάνονται στο ΑΕΠ.

3.6 Πραγματική αύξηση του ΑΕΠ

Οι εθνικοί λογαριασμοί είναι μία πλήρης και συστηματική περιγραφή των οικονομικών φαινομένων σε μία χώρα, σε μία συγκεκριμένη χρονική περίοδο. Αποτελούν πηγή γνωστών οικονομικών δεικτών. Η συχνότερη χρησιμοποιούμενη μονάδα μέτρησης του συνολικού μεγέθους μίας επιχείρησης είναι το ΑΕΠ.

Διάγραμμα 6: Πραγματική αύξηση του ΑΕΠ 2009-2019

Πραγματική αύξηση του ΑΕΠ, 2009-2019

Σημείωση: βάσει αλυσιδωτών δεικτών όγκου.

Κίνα (συμπεριλαμβανομένου του Χονγκ Κονγκ): 2019, δεν υπάρχουν διαθέσιμα στοιχεία.

Ιαπωνία και Ηνωμένες Πολιτείες: 2019, εκτιμήσεις.

Πηγή: Eurostat (διαδικτυακός κωδικός δεδομένων: naid_10_gdp) και ΟΟΣΑ

eurostat

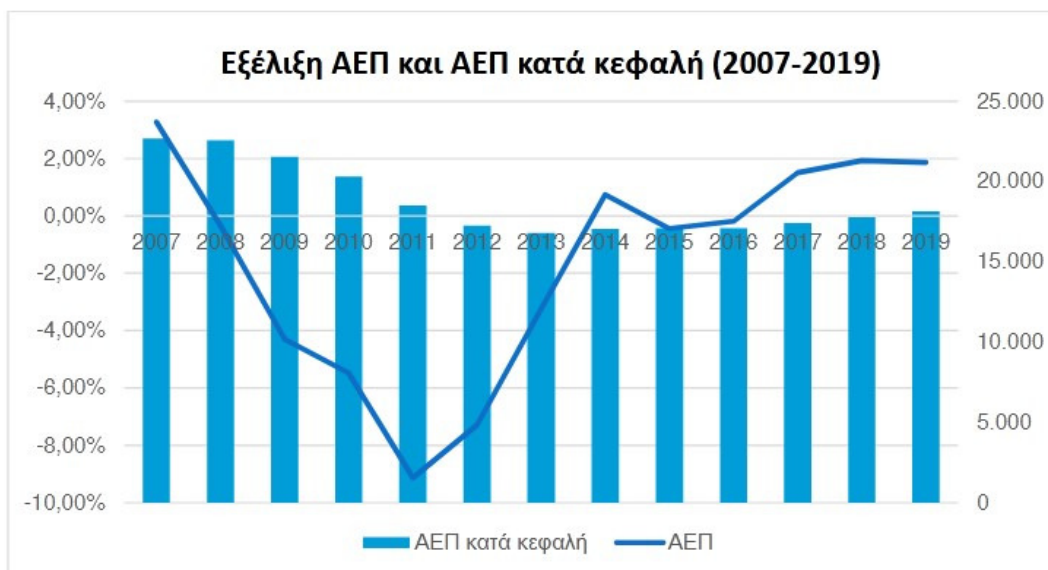
Όσον αφορά το κατά κεφαλή ΑΕΠ η Ελλάδα παρουσιάζει το χαμηλότερο μέσο όρο κατά την περίοδο 2007-2019, 18.785 εκατ. Ευρώ σε σχέση με την Ευρωπαϊκή Ένωση 25.862 εκατ. Ευρώ, στην Πορτογαλία 17.023 εκατ. Ευρώ, στην Ισπανία 23.462 εκατ. ευρώ και στην Ιρλανδία 44.211 εκατ. Ευρώ. Παρατηρούμε πως το ΑΕΠ είναι υψηλό πριν την οικονομική κρίση το 2007 και βλέπουμε πως αρχίζει πάλι να βελτιώνεται το 2019.

Πίνακας 7: ΑΕΠ κατά κεφαλή, Ελλάδα, περιφερειακές οικονομίες & ΕΕ (2007-2019)

(εκατ. €)	Ελλάδα	Ιρλανδία	Ισπανία	Πορτογαλία	ΕΕ
2007	22.690	41.280	24.380	17.230	25.510
2008	22.560	38.600	24.200	17.260	25.590
2009	21.530	36.300	23.100	16.710	24.410
2010	20.320	36.770	23.040	16.990	24.900
2011	18.500	36.840	22.770	16.720	25.320
2012	17.240	36.740	22.080	16.110	25.090
2013	16.800	37.010	21.840	16.050	25.040
2014	17.040	39.920	22.210	16.260	25.400
2015	17.080	49.510	23.080	16.620	25.920
2016	17.110	49.930	23.760	17.010	26.390
2017	17.410	53.890	24.430	17.650	27.080
2018	17.780	57.780	24.910	18.150	27.600
2019	18.150	60.170	25.200	18.540	27.950
M.O.	18.785	44.211	23.462	17.023	25.862

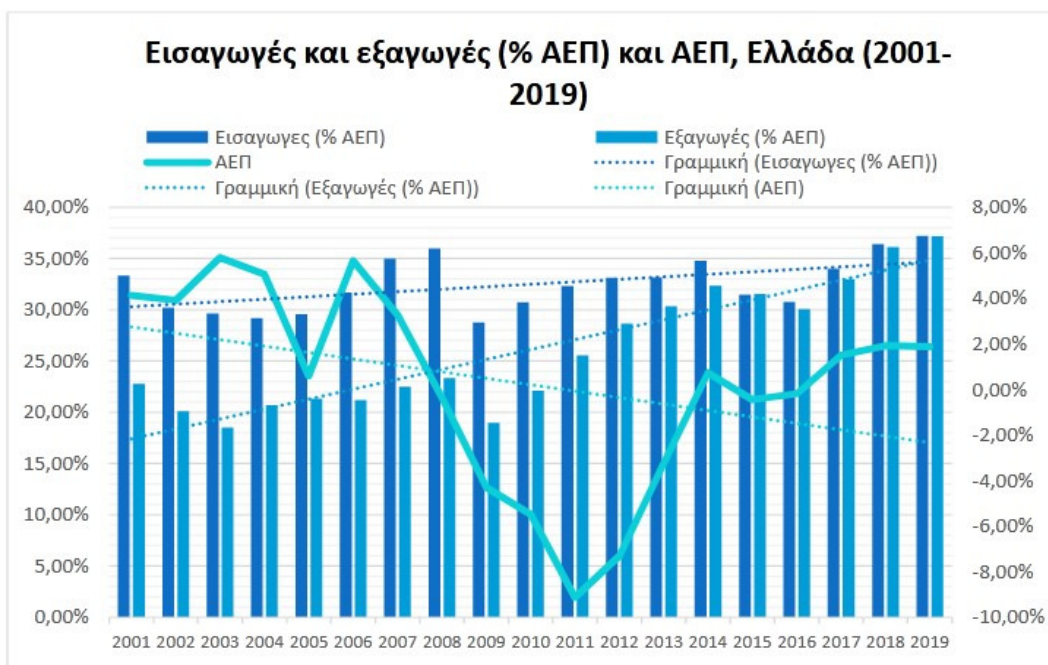
Πηγή: Eurostat(2020) και δία επεξεργασία

Διάγραμμα 7: Εξέλιξη ΑΕΠ και ΑΕΠ κατά κεφαλή

Ένα σημαντικό δείκτη για την οικονομία αποτελεί το εμπορικό ισοζύγιο το οποίο συνδέεται με το ΑΕΠ, το οποίο βέβαια επηρεάζεται από διάφορους παράγοντες. Σχετικά με τις εξαγωγές της Ελλάδας μεταξύ 2001-2019 φαίνεται ότι οι εισαγωγές είναι πολύ μεγαλύτερες από τις εξαγωγές ως ποσοστό του ΑΕΠ.

Διάγραμμα 8: Εισαγωγές και εξαγωγές (% ΑΕΠ) και ΑΕΠ, Ελλάδα (2001-2019)

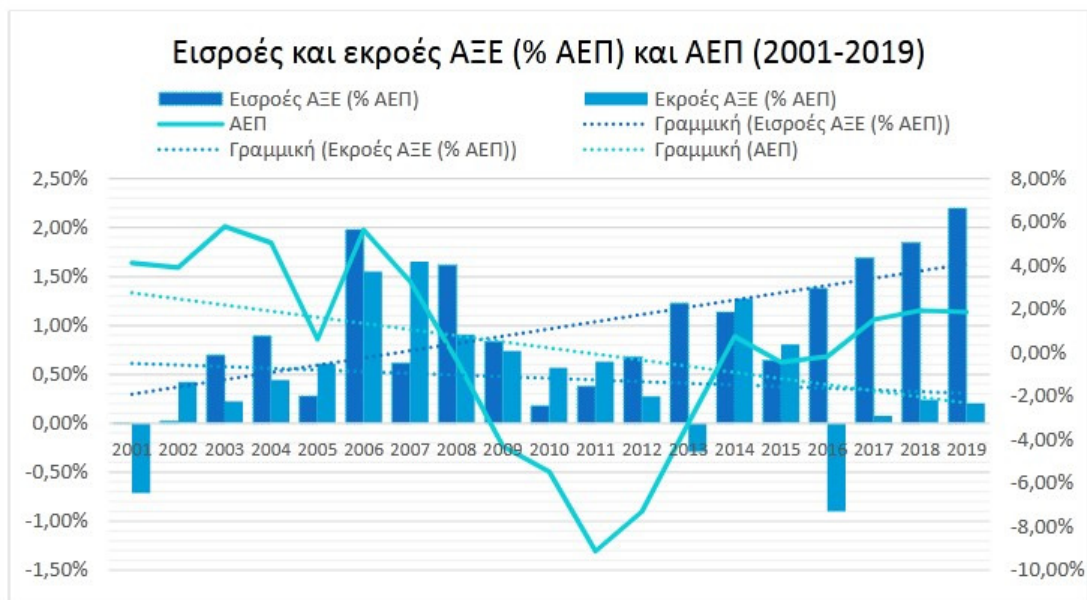

Πηγή: World Bank (2020)

Κατά την περίοδο 2001-2019 υπάρχει μία βελτίωση στις εισροές άμεσων ξένων επενδύσεων με ιδιαίτερη αύξηση το 2006-2008 και 2016-2019. Στις ίδιες περιόδους οι

εκροές των ΑΞΕ ως ποσοστό του ΑΕΠ πάλι βλέπουμε ότι παρουσιάζουν παρόμοια αύξηση.

Διάγραμμα 9: Εισροές και εκροές άμεσων ξένων επενδύσεων (%ΑΕΠ) και ΑΕΠ

Πηγή: World Bank (2020)

4.1 Το Ελληνικό Κέντρο Επενδύσεων

Ο υπουργός Οικονομίας και Οικονομικών έλεγχαν το Ελληνικό Κέντρο Επενδύσεων το οποίο ιδρύθηκε με το νόμο 2372/96, το οποίο αποτελούσε ανώνυμη εταιρεία. Σκοπός αυτής της εταιρείας ήταν να προσελκύσει τις Άμεσες Ξένες Επενδύσεις. Αυτό που έκανε ήταν να βοηθήσει τις νέες επενδύσεις, κρατώντας ενήμερους τους επενδυτές για θέματα που αφορούσα την επένδυσή τους. Ρόλος της εταιρείας ήταν να αποτελεί τον σύμβολο επιχειρήσεων , δηλαδή να ήταν αυτός που θα κρατούσε σε επαφή της νέες επενδύσεις με το κράτος έτσι ώστε να υπάρχει το αναμενόμενο αποτέλεσμα.

Συγκριμένα, το Ελληνικό Κέντρο Επενδύσεων είχε ως στόχο:

- Παρουσίαζε τα πλεονεκτήματα της Ελλάδας ανάλογα με τον κάθε κλάδο έτσι ώστε να προσελκύει όλο και περισσότερες ΑΞΕ
- Προσπαθούσε να κρατήσει ενήμερες όλους τους πιθανούς επενδυτές σχετικά με το τι ίσχυε κάθε φορά στη χώρα. Για τον λόγο αυτό είχε μεταφράσει σε οκτώ γλώσσες τις οικονομικές αποφάσεις.
- Προωθούσε την συνεργασία των επιχειρήσεων μεταξύ Ελλάδας και εξωτερικού.
- Ο μεγαλύτερος στόχος της ήταν να προσελκύσει τις επενδύσεις που ο κλάδος τους είχε την περισσότερη ζήτηση διεθνώς, με στόχο τα μεγαλύτερα κέρδη.

Τα μέλη του Ελληνικού Κέντρου Επενδύσεων είχαν τρεις αποστολές:

- Ερευνούσαν την αγορά στις ξένες χώρες και έτσι στη συνέχεια ενημέρωναν τους επενδυτές για το τι επικρατεί.
- Ερευνούσαν τα πλεονεκτήματα που είχε η Ελλάδα σε κάθε κλάδο και ενημέρωναν τους υποψηφίους που μπορούσαν να επενδύσουν έτσι ώστε να υπάρχουν μεγαλύτερα κέρδη.
- Υπήρχε υποστήριξη στον επενδυτή από την αρχή έως και το τέλος . Δηλαδή από το που θα υπήρχε γεωγραφικά η εταιρεία μέχρι και το σωστό στήσιμό της.

Τέλος, παρόλο τις προσπάθειες που έκανε το Ελληνικό Κέντρο Επένδυσαν δεν μπόρεσε να προσελκύσει τον απαιτούμενο αριθμό επενδύσεων. Είχε μία αρνητική δημοσιότητα και δεν κατάφερε να κερδίσει τα κεφάλαια που θα έπρεπε.

4.2 Ανασκόπηση των ΑΞΕ στην Ελλάδα

Δεκαετία 1980-1990

Στη συγκεκριμένη περίοδο δεν υπάρχει ιδιαίτερη ανάπτυξη στις ΑΞΕ. Αντίθετα, θα την χαρακτηρίζαμε μία στάσιμη περίοδο. Αυτό, βέβαια συμβαίνει η παγκοσμιοποίηση

επιφέρει νέες αλλαγές εμφανίζοντας τις διεθνείς αγορές, οι οποίες προσπαθούν να αποκτήσουν μία πολύ καλή θέση.

Επιπλέον, σε αυτή την περίοδο υπάρχει και μία δυσκολία στην παρακολούθηση των ΑΞΕ στην Ελλάδα διότι στον λογαριασμό «Λοιπά Επιχειρηματικά Κεφάλαια» καταγράφονται πλέον και οι εισροές, όπως επίσης οι επενδύσεις χαρτοφυλακίου αλλά και τα δάνεια. Όταν η Ελλάδα μπήκε στην Ευρωπαϊκή Ένωση παρατηρήθηκε μία τεράστια αύξηση των ΑΞΕ, όπου οι εισροές έφταναν τα 552 εκατομμύρια δολάρια.

Έπειτα, το 1989-1992 οι ΑΞΕ συνεχίζουν να αυξάνονται και εδώ ο μέσος η ετήσια εισροή φτάνει τα 1.009 εκατομμύρια δολάρια. Τα επόμενα βέβαια δύο χρόνια παρατηρούμε μία μικρή μείωση των εισροών και παρατηρούμε τον μέσο όρο να πέφτει στα 977 και 981 εκατομμύρια δολάρια αντίστοιχα. Την επόμενη χρονιά υπάρχει πάλι μία μικρή αύξηση, η οποία όμως την περίοδο 1997-1999 έχει διάφορα σκαμπανεβάσματα.

Οι Κοτταρίδη και Γιακούλας (2013) τονίζουν πως υπάρχει μία αύξηση στο εμπόριο και τον τουρισμό. Οι ξένοι επενδυτές παρουσιάζουν μία ιδιαίτερη προτίμηση στον κλάδο των τροφίμων. Σημαντικό είναι, πως στις αρχές αυτής της δεκαετίας υπάρχει μία ιδιαίτερη προτίμηση στη γεωργία η οποία όμως σιγά-σιγά αρχίζει να υποχωρεί ώσπου τελικά μηδενίζεται. Τέλος, πρέπει να αναφέρουμε πως σε αυτή την περίοδο οι χώρες της Ε.Ε. αποτελούν σημείο προέλευσης για τις ΑΞΕ με ποσοστό 71,5% το 1988, ενώ 92% το 1997. Αντίθετα, στις ΗΠΑ υπάρχει μείωση από 13,5% το 1988 σε 2% το 1998-1999.

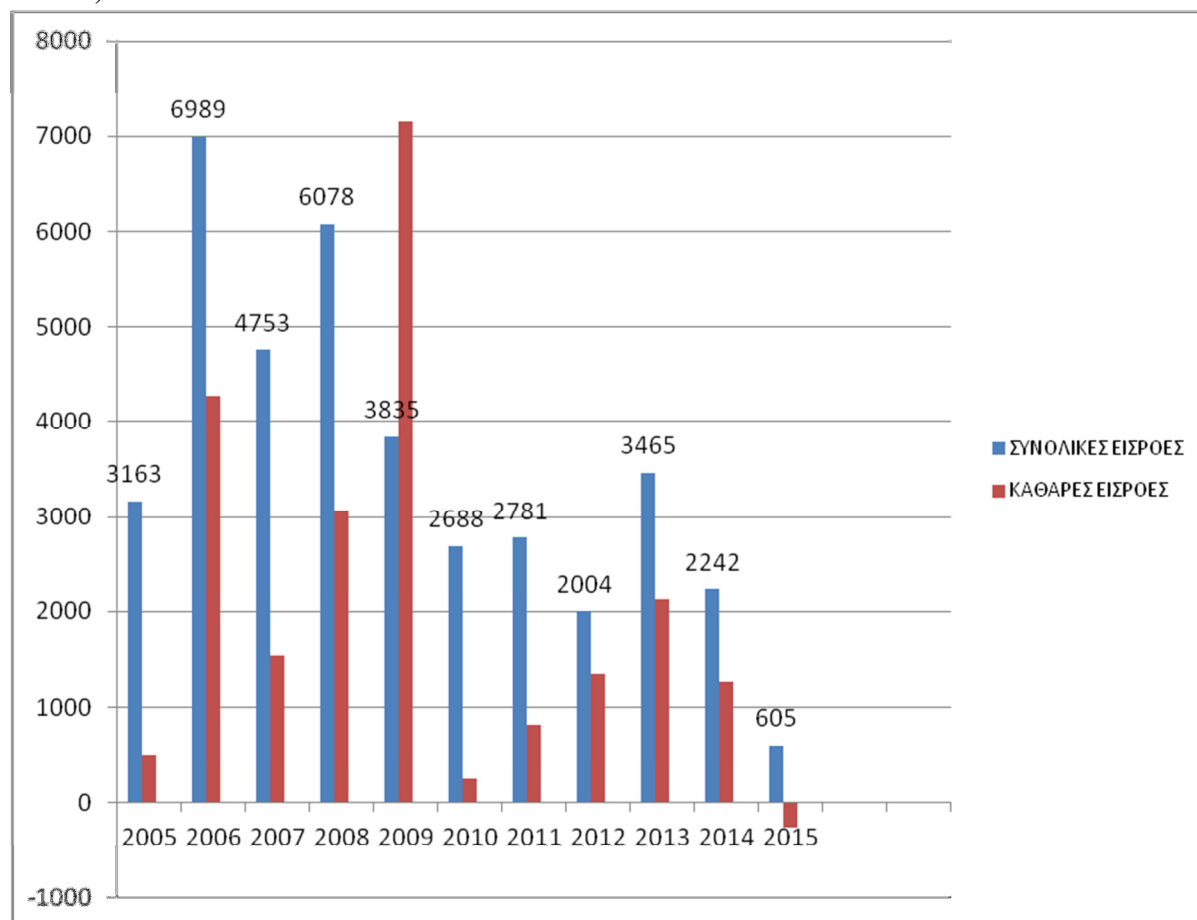
Περίοδος μετά το 2000

τη συγκεκριμένη περίοδο υπήρχε μία τεράστια αύξηση των ΑΞΕ παγκοσμίως. Συγκεκριμένα, το απόθεμα των ΑΞΕ στην Ελλάδα έφτασε το 160% μεταξύ 2001-2008. Συγκεκριμένα, τα έτη 2006 και 2008 οι καθαρές εισροές έχουν φτάσει στα 5.409 και 5.733 δισεκατομμύρια δολάρια αντίστοιχα. Η Ελλάδα μπαίνει σε μία περίοδο με αυξημένες τις εισροές των ΑΞΕ διότι έχει μπει στη ζώνη του ευρώ και έχει αναλάβει τη διεξαγωγή των Ολυμπιακών Αγώνων. Μετά, όμως, από αυτό το 2009 ακολουθεί η οικονομική κρίση η οποία καταστρέφει την Ελλάδα και μειώνει το απόθεμά της κατά μεγάλο ποσοστό. Συγκεκριμένα, μειώνεται το απόθεμά της κατά 48,5% σε σχέση με τις χώρες της Ε.Ε. που εκεί η μείωση είναι μόνο 3%, ενώ παγκοσμίως η αύξηση ανέρχεται στο 14,2%. Το 2010 οι εισροές είναι πολύ χαμηλές, δηλαδή στα 534 εκατομμύρια δολάρια, ενώ το 2011 διακρίνουμε ακόμα μεγαλύτερη πτώση λόγω της κρίσης και όλες οι χώρες αποφεύγουν την Ελλάδα ως χώρα επένδυσης, διότι το συνολικό απόθεμα μέσα σε ένα χρόνο παρουσιάζει μία μείωση της τάξης του 25%. Αυτή η μείωση παρατηρείται διότι πλέον οι επιχειρηματίες σταματούν να επενδύουν στον κλάδο των τροφίμων και τον χρηματοπιστωτικό. Αντίθετα, οι κλάδοι που παρουσιάζουν μία μικρή αύξηση η οποία βέβαια δε σήμαινε και κάτι σε σχέση με τη μεγάλη μείωση των δύο προηγούμενων κλάδων ήταν η ψυχαγωγία, η ενέργεια, το αέριο και το νερό.

Περίοδος 2005-2015

Οι άμεσες ξένες επενδύσεις στην Ελλάδα μέχρι και το 2014 ήταν σε αρκετά καλό βαθμό σε σύγκριση με τις δυσκολίες που περνούσε η χώρα λόγω της οικονομικής κρίσης. Παρόλα αυτά, όμως, από το 2015 και μετά βλέπουμε μία μεγάλη μείωση στις εισροές επενδυτικών κεφαλαίων και αυτό φέρνει ως αποτέλεσμα τον περιορισμό της κίνησης κεφαλαίου, δηλαδή επιβάλλονται τα capital controls. Σημαντικό είναι, πως όχι μόνο δεν υπάρχουν νέες επενδύσεις αλλά πολλές υφιστάμενες προτιμούν να φεύγουν από την χώρα.

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 10: ΕΙΣΡΟΕΣ Α.Ξ.Ε 2005-2015 ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ (ΕΚΑΤΟΜΜΥΡΙΑ ΕΥΡΩ)

Πηγή: Τράπεζα της Ελλάδος 2016

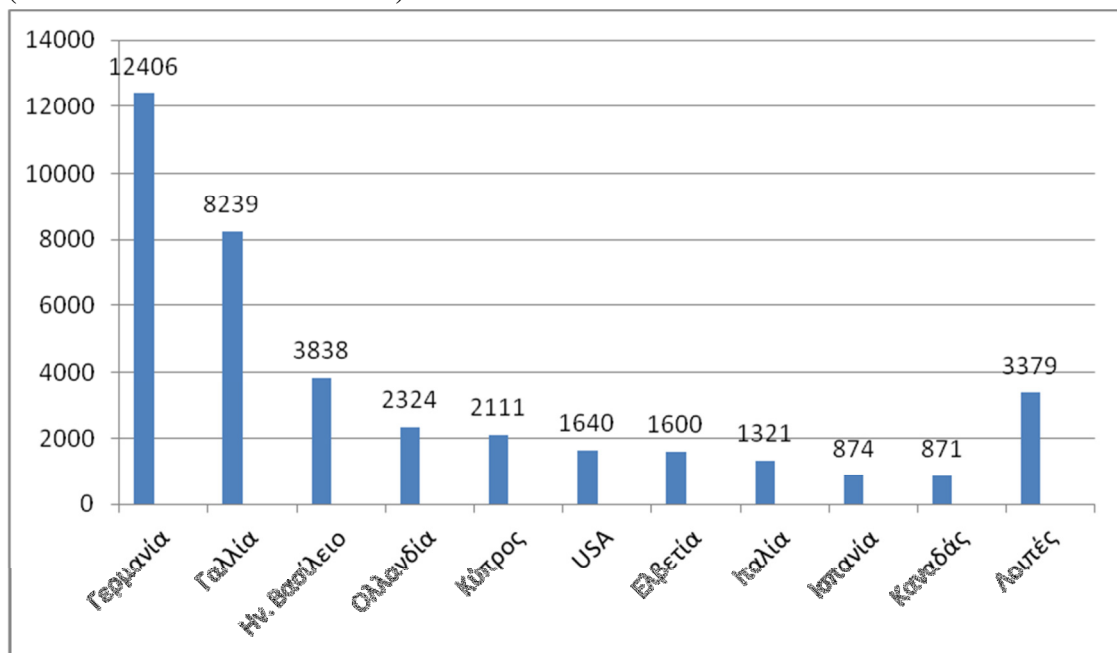
Σύμφωνα με το παραπάνω διάγραμμα κάποια σημεία που πρέπει να τονίσουμε είναι:

- Το 2015 παρατηρούμε μία αρκετά μεγάλη μείωση στις συνολικές εισροές σε σχέση με το 2014 η οποία φτάνει το 73%.
- Το ίδιο συμβαίνει και με τις καθαρές εισροές οι οποίες το 2015 έχουν μία μεγάλη μείωση σε σχέση με το 2014. Εμφανίζουν κιόλας μία αρνητική τιμή πράγμα το οποίο μας δείχνει πως υπάρχει μία τάση από-επένδυσης.

- Η διαφορά που υπάρχει μεταξύ συνολικών και καθαρών εισροών οφείλεται στις αποπληρωμές των δανείων και στις εκροές των κεφαλαίων που υπήρχαν για εξαγορές και συγχωνεύσεις στο εξωτερικό.

Την τελευταία δεκαετία στην χώρα η επενδυτική δραστηριότητα οφείλεται στις εταιρείες σημαντικών αγορών, όπως την Ε.Ε. η Γερμανία έχει την πρώτη θέση και ακολουθούν η Γαλλία, το Ηνωμένο Βασίλειο, η Ολλανδία και η Κύπρος. Τα τελευταία χρόνια οι χώρες οι οποίες αυξάνουν τις επενδύσεις στην Ελλάδα είναι οι Η.Π.Α και ο Καναδάς.

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 11: ΣΥΝΟΛΙΚΕΣ ΕΙΣΡΟΕΣ Α.Ξ.Ε. ΑΝΑ ΧΩΡΑ ΠΡΟΕΛΕΥΣΗΣ (ΣΕ ΕΚΑΤΟΜΜΥΡΙΑ ΕΥΡΩ)

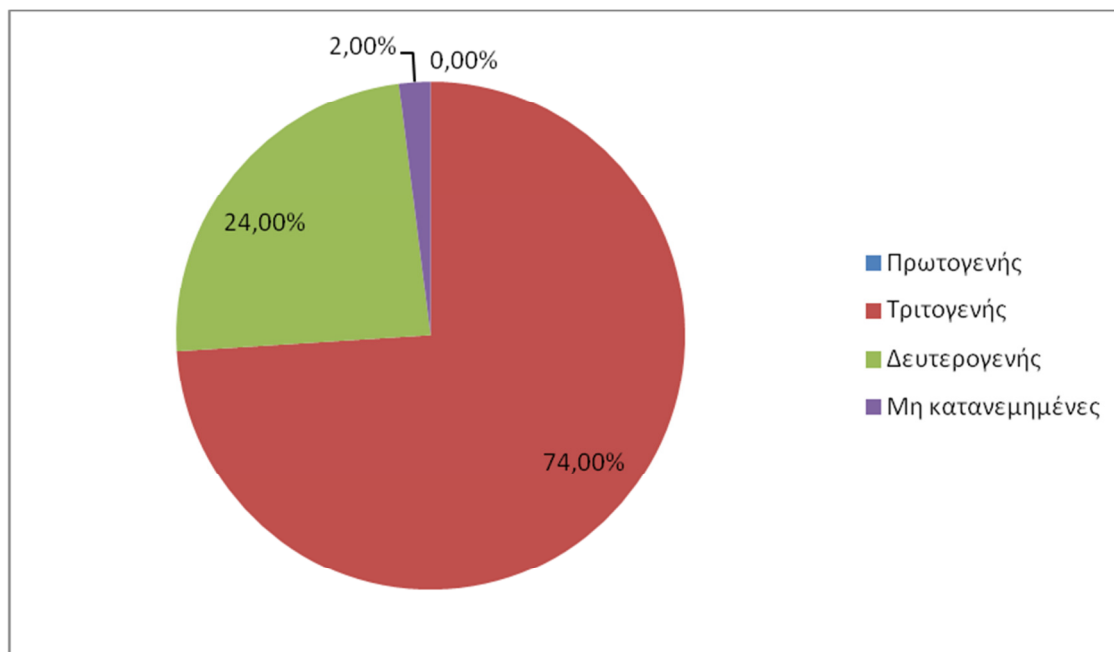
Πηγή: Τράπεζα της Ελλάδος 2016

Σύμφωνα με το παραπάνω διάγραμμα κάποια σημεία που πρέπει να τονίσουμε είναι:

- Η επενδυτική δραστηριότητα στην Ελλάδα οφείλεται από εταιρείες σημαντικών αγορών, όπως της Ε.Ε.
- Στην πρώτη θέση βρίσκεται η Γερμανία για το διάστημα 2005-2015 με μεγάλη διαφορά κίολας και στη δεύτερη θέση είναι η Γαλλία. Αυτή η μεγάλη διαφορά της Γερμανίας οφείλεται στην επένδυση της Deutsche Telecom και του Ο.Τ.Ε. Αντίθετα, στην Γαλλία υπήρχε εξαγορά ελληνικών τραπεζών, πράγμα το οποίο έκανε πριν την κρίση.
- Τέλος, τα τελευταία δέκα χρόνια βλέπουμε πως οι Η.Π.Α. και ο Καναδάς συμμετέχουν ενεργά και με μεγάλο ενδιαφέρον. Χαρακτηριστικό είναι πως το 2015 ο Καναδάς είναι η πρώτη χώρα επένδυσης στην Ελλάδα με συνολικές επενδύσεις ύψους 506,2 εκατομμύρια ευρώ.

Τα τελευταία χρόνια οι επενδύσεις παρουσιάζονται συνήθως στον τριτογενή τομέα και στη δεύτερη θέση με σημαντική διαφορά έρχεται ο δευτερογενής τομέας.

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 12: ΣΥΝΟΛΙΚΕΣ ΕΙΣΡΟΕΣ Α.Ξ.Ε. ΑΝΑ ΤΟΜΕΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟ 2005-2015

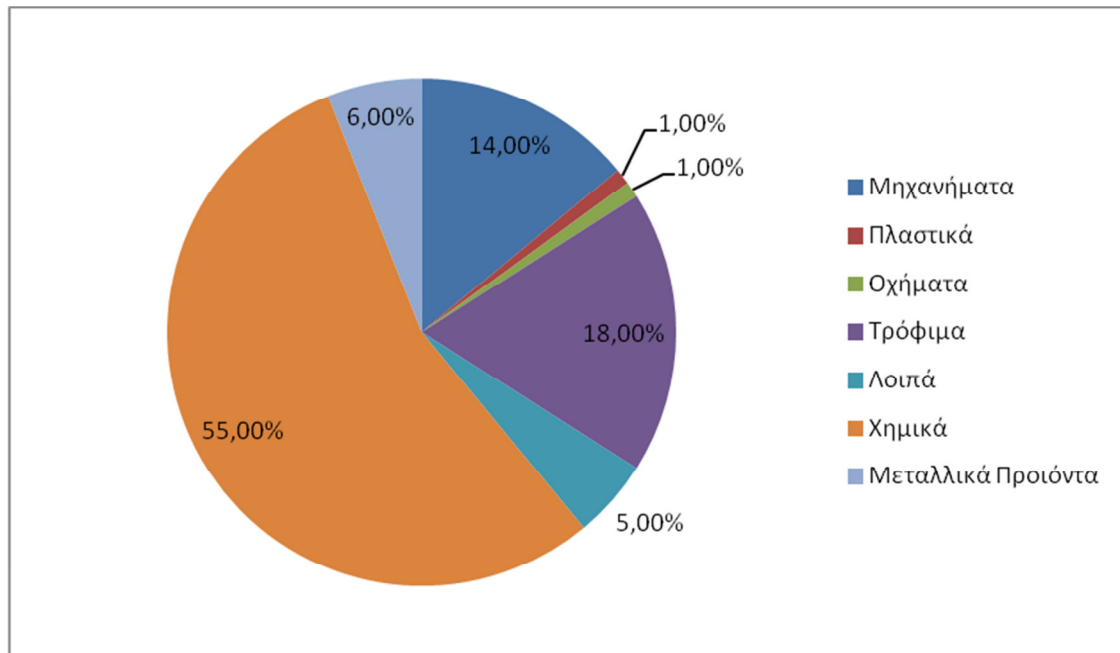

Πηγή: Τράπεζα της Ελλάδος 2016

Σύμφωνα με το παραπάνω διάγραμμα κάποια σημεία που πρέπει να τονίσουμε είναι:

- Χαμηλό είναι το ποσοστό στον δευτερογενή τομέα πράγμα το οποίο σημαίνει ότι έπρεπε να υπάρχουν περιθώρια για επενδύσεις. Το ίδιο συμβαίνει και στον πρωτογενή τομέα που εκεί τα ποσοστά είναι μηδενικά, ενώ θα έπρεπε να υπάρχουν επενδύσεις διότι υπάρχουν πλεονεκτήματα για το κλάδο αυτό, όπως είναι το κλίμα.
- Σημαντικό είναι πως τα τελευταία χρόνια οι επενδύσεις γίνονται στην ακίνητη περιουσία και σε λοιπές επιχειρηματικές δραστηριότητες, στα χημικά, στα τρόφιμα και στα ποτά, τα μηχανήματα.

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 13: ΣΥΝΟΛΙΚΕΣ ΕΙΣΡΟΕΣ Α.Ξ.Ε. ΣΤΗΝ ΜΕΤΑΠΟΙΗΣΗ

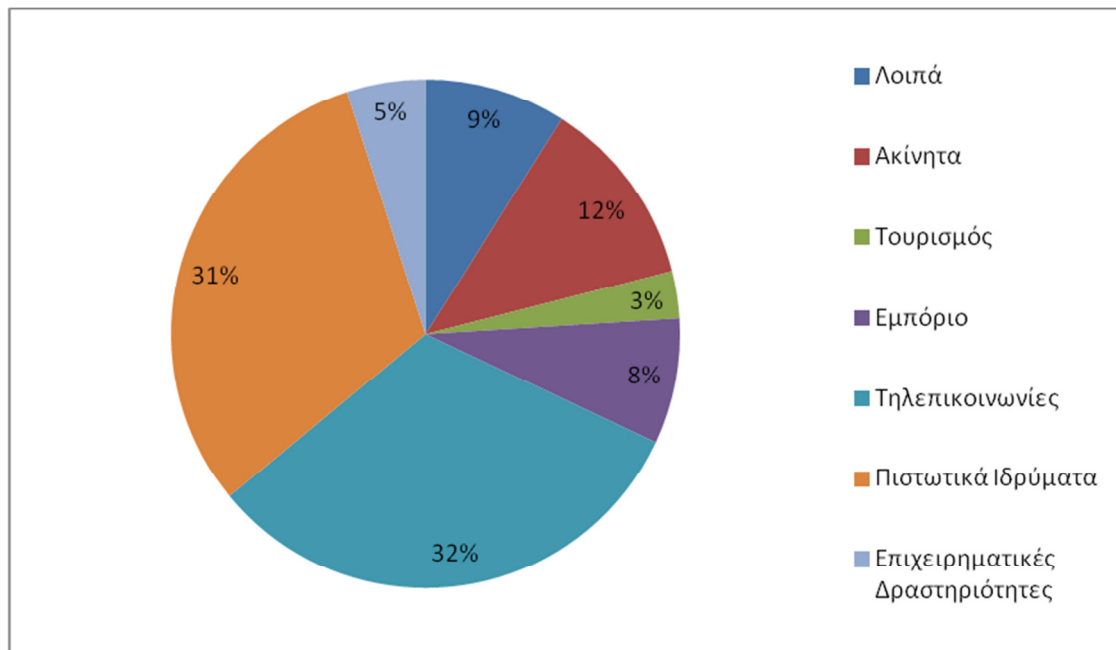
Πηγή: Τράπεζα της Ελλάδος 2016

Σύμφωνα με το παραπάνω διάγραμμα κάποια σημεία που πρέπει να τονίσουμε είναι:

- Το περισσότερο ενδιαφέρον υπάρχει στα χημικά και με μεγάλη διαφορά. Αυτό έχει ως αποτέλεσμα την ανάπτυξη του φαρμακευτικού κλάδου στη χώρα μας την τελευταία δεκαετία.
- Έπειτα, ενδιαφέρον συγκεντρώνουν αν και όχι σε μεγάλο βαθμό βέβαια τα μεταλλικά προϊόντα, τα τρόφιμα, τα μηχανήματα. Ενώ το ποσοστό είναι πολύ μικρό για τα πλαστικά και τα οχήματα.
- Τα ποσοστά αυτά ευνοούν την χώρα μας για τη δημιουργία νέων επενδύσεων αλλά και νέων προϊόντων, τα οποία θα καλύπτουν τις ανάγκες τόσο εντός της Ελλάδας όσο και διεθνώς.

Ανάπτυξη εμφανίζεται κατά τη περίοδο 2005-2015 στις τηλεπικοινωνίες, στα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα, τη διαχείριση ακινήτων και το εμπόριο.

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 14: ΣΥΝΟΛΙΚΕΣ ΕΙΣΡΟΕΣ Α.Ε.Ε. ΣΤΟΝ ΤΟΜΕΑ ΤΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ

Πηγή: Τράπεζα της Ελλάδος 2016

Σύμφωνα με το παραπάνω διάγραμμα κάποια σημεία που πρέπει να τονίσουμε είναι:

- Μεγαλύτερο ποσοστό εμφανίζεται στις τηλεπικοινωνίες και στα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα. Τα τελευταία έτη, βέβαια, εμφανίζεται μία αύξηση στον κλάδο της διαχείρισης ακινήτων λόγω της πτώσης των τιμών των ακινήτων εξαιτίας της οικονομικής κρίσης.
- Αύξηση μπορεί να υπάρξει στον τουρισμό η οποία βρίσκεται σε αρκετά χαμηλά επίπεδα παρά την ανάπτυξη που είχε τα τελευταία χρόνια.

4.3 Βασικοί τομείς επένδυσης στην Ελλάδα

Μία από τις σημαντικότερες πηγές εσόδων για την Ελλάδα αποτελεί ο τουρισμός. Η χώρα αυτή έχει πάνω από 16.000 χλμ ακτές, πάνω από 6.000 νησιά παρουσιάζει εξαιρετικές ευκαιρίες επένδυσης σε αυτόν τον τομέα. Αποτελεί έναν από τους πιο δημοφιλείς προορισμούς του καλοκαιριού, αλλά και το χειμώνα υπάρχει υψηλά στις προτιμήσεις.

Κατά τη διάρκεια της οικονομικής κρίσης ο τουρισμός υπήρξε ένας κλάδος που δεν επηρεάστηκε ιδιαίτερα σε σχέση με άλλους τομείς. Τη συγκεκριμένη περίοδο στόχος είναι η επιμήκυνση της τουριστικής περιόδου και η προσέλκυση τουριστών με μεγαλύτερη οικονομική άνεση.

Η προσέλκυση επενδύσεων στον τουρισμό μπορεί να γίνει:

- Με την ιδιωτικοποίηση κάποιων τουριστικών και μεταφορικών κρατικών περιουσιακών στοιχείων, όπως είναι οι μαρίνες, τα τουριστικά ακίνητα.
- Με τη βοήθεια κρατικών επιχορηγήσεων μπορούν να δημιουργηθούν πολυτελή τουριστικά θέρετρα.

Ο κλάδος της ενέργειας είναι ένας σημαντικός παράγοντας στην αύξηση των εσόδων παρά το μικρό ποσοστό που έχει. Βέβαια, τα επόμενα χρόνια το ποσοστό του θα αυξηθεί σημαντικά. Η Ελλάδα έχει μεγάλη διαθεσιμότητα ανανεώσιμων πηγών ενέργειας όπως είναι η αιολική, η ηλιακή κτλ. Οι επενδύσεις σε αυτόν τον κλάδο εστιάζονται:

- Δημιουργία νέων υποδομών για μεταφορά φυσικού αερίου.
- Διαγωνισμοί για την Εξερεύνηση Υδρογονανθράκων σε διάφορες περιοχές της Ελλάδας.
- Επενδύσεις για εξοικονόμηση ενέργειας.
- Σύνδεση ενεργειακού δικτύου με τα νησιά.

Κάποιες από τις εταιρείες που έχουν επενδύσει στην Ελλάδα στον ενεργειακό τομέα είναι η Αμερικάνικη Third Point Gas της οποίας η συνεισφορά στο κεφάλαιο της Energan Oil & Gas ανέρχεται στα \$60 εκατομμυρίων, η Qatar Petroleum Internation και η Αζέρικη κρατική ενεργειακή Socar η οποία υπέγραψε τη συμφωνία πώλησης του ελληνικού Διαχειριστή Εθνικού Συστήματος Φυσικού Αερίου Α.Ε. και έτσι απέκτησε την πλειοψηφία.

Ένας από τους σημαντικότερους κλάδους της Ελληνικής οικονομίας αποτελεί ο κλάδος της Τεχνολογίας Πληροφορίας και Επικοινωνίας. Είναι ένας αναγκαίος κλάδος ο οποίος μέσα στα επόμενα χρόνια θα συναντήσει μία μεγάλη άνοδο. Αυτό διότι θα είναι απαραίτητη η αυτοματοποίηση στο δημόσιο τομέα και αυτό θα συμβεί με έργα τα οποία θα γίνουν με δημόσιες συμβάσεις. Σημαντικό είναι πως η Ελλάδα τα τελευταία χρόνια έγινε επίκεντρο για πολλές επενδύσεις όπως είναι η Nokia, η Microsoft, η HTC κτλ.

Η φαρμακευτική βιομηχανία είναι ένας κλάδος ο οποίος συνεισφέρει στην ανάπτυξη της χώρας. Με τα χρόνια όμως μπορεί να αυξηθεί το ποσοστό της, χρησιμοποιώντας το άρτιο εκπαιδευμένο προσωπικό που έχει, όπως και τις εγκατεστημένες μονάδες παραγωγής φαρμάκων. Μεγάλο μερίδιο στον κλάδο της φαρμακευτικής στην Ελλάδα έχει η Novartis, η Pfizer κτλ.

Ο κλάδος των τροφίμων ήταν ένας από τους πιο σημαντικούς στην Ελλάδα. Ιδιαίτερο χαρακτηριστικό ήταν η καινοτομία της συσκευασίας που υπήρχε όπως και του προϊόντος διεθνώς. Μερικά από τα προϊόντα στα οποία έκαναν εξαγωγές οι Έλληνες ήταν οι ελιές, το λάδι, τα φρούτα, τα φρέσκα θαλασσινά και πολλά άλλα. Κάποιες από τις πιο σημαντικές εταιρείες οι οποίες έχουν εγκατασταθεί στην Ελλάδα είναι η Nestle, η Barilla, η Unilever. Βασικό είναι πως η Ελλάδα με τα καινοτόμα προϊόντα

που διαθέτει, ένα από τα οποία είναι η μαστίχα Χίου, μπορεί να αναβαθμιστεί σημαντικά στις εξαγωγές.

Όσο αφορά τώρα τον κλάδο των logistics οι θαλάσσιες μεταφορές αποτελούν τον πιο διαδεδομένο τρόπο για τη μεταφορά του εμπορεύματος. Η θέση της Ελλάδας είναι κομβική διότι ενώνει Ευρώπη, Ασία και Αφρική και έτσι αποτελεί προτίμηση για πολλές χώρες. Πρώτη επιλογή επένδυσης αποτελεί το λιμάνι του Πειραιά, όπως βέβαια ιδιαίτερο ενδιαφέρον αντικρίζουμε στα αεροδρόμια και τους σιδηροδρόμους της χώρας μας. Επομένως, η χώρα μας αποτελεί κίνητρο για επενδύσεις στο τομέα των μεταφορών.

4.4 Παραδείγματα Άμεσων Ξένων Επενδύσεων

Στη συνέχεια θα αναφερθούμε σε κάποια παραδείγματα γνωστών εταιρειών που έχουν επενδύσει στην Ελλάδα.

Η British Tobacco δημιούργησε το νέο της κέντρο στην Ελλάδα και συγκεκριμένα στις εγκαταστάσεις της Cosco στο Πέραμα στο σταθμό εμπορευματοκιβωτίων στον Πειραιά. Η κίνηση αυτή δείχνει τεράστια εμπιστοσύνη στην Ελλάδα και έναν μεγάλο αριθμό επενδύσεων σε βάθος του χρόνου. Η Lidl Hellas επένδυσε πολλά εκατομμύρια ευρώ στην Ελλάδα για τα καταστήματα που δημιούργησε όπως επίσης και για τις αποθήκες της στα Τρίκαλα, στην Πάτρα, στην Αττική. Τα τελευταία χρόνια σημαντικό είναι πως έχει επενδύσει και στους φούρνους που υπάρχουν μέσα στα καταστήματα .

Μία από τις μεγαλύτερες επενδύσεις στη χώρα μας αποτελεί η Donskoy Tabak η οποία έχει διαμορφωθεί στα 35 εκατ. Ευρώ. Η συγκεκριμένη εταιρεία έχει αποφέρει πολλά κέρδη στο δημόσιο με τους φόρους που πληρώνει και τα διάφορα τέλη. Το λιμάνι του Πειραιά τα τελευταία χρόνια βρίσκεται ανάμεσα στα 100 λιμάνια παγκοσμίως που επιλέγονται για τα εμπορεύματα. Για το λόγο αυτό και η COSCO επέλεξε να επενδύσει στη χώρα μας.

Τέλος, αξίζει να αναφερθούμε στην γερμανική εταιρεία Fraport, η οποία διαχειρίζεται 14 αερολιμένες. Η συμβολή της ελληνικής οικονομίας είναι σημαντική διότι έχει αναβαθμίσει τα αεροδρόμια και συνέχεια δημιουργούνται νέα εμπορικά μαγαζιά αποφέροντας χρήματα στο ελληνικό δημόσιο.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Η προσέλκυση των Άμεσων Ξένων Επενδύσεων σε μία χώρα εξαρτάται από πολλούς παράγοντες οι οποίοι έχουν σχέση με το οικονομικό, κοινωνικό και πολιτικό περιβάλλον της χώρας η οποία δέχεται τις επενδύσεις. Σχετικά με το κατά κεφαλήν ΑΕΠ μίας χώρας πιο υψηλό έχει το Λουξεμβούργο και η Ιρλανδία ενώ σε υψηλά επίπεδα χρέους ως ποσοστό του ΑΕΠ βρίσκεται η Ελλάδα, η Ιταλία κτλ.

Είναι γεγονός πως στην σημερινή παγκόσμια οικονομία, η Ελλάδα δεν έχει καταφέρει να ξελιχθεί στη δραστηριότητα των πολυεθνικών εταιρειών μέσω των Άμεσων Ξένων Επενδύσεων. Αυτό διότι δεν εκμεταλλεύτηκε τις ευρωπαϊκές επιχορηγήσεις και επιπλέον για αρκετά χρόνια λειτουργούσε εισπρακτικά όσον αφορά την φορολογία στις νέες επενδύσεις με αποτέλεσμα να μην αποτελεί χώρα προσέλκυσης των ΑΞΕ.

Είναι γενικά αποδεκτό πως η Ελλάδα δεν είναι μία χώρα η οποία φημίζεται για τις Άμεσες Ξένες Επενδύσεις της εκτός βέβαια από κάποιες εξαιρέσεις. Στη χώρα μας ξεκίνησαν να γίνονται περισσότερες επενδύσεις όταν έγινε η είσοδος μας στο ευρώ, όπως επίσης με την ανάληψη των Ολυμπιακών αγώνων το 2004. Μετά όμως και με την οικονομική κρίση που ξέσπασε πάλι υπήρχε μία ικανοποιητική επίδοση.

Η Ελλάδα φαίνεται να υπερτερεί σε σχέση με άλλες χώρες τις Ευρωπαϊκής Ένωσης όσον αφορά την προσέλκυση των Άμεσων Ξένων Επενδύσεων. Προβλήματα που υπάρχουν μερικές φορές και δεν επιθυμούν οι πολυεθνικές να επεκταθούν στην Ελλάδα είναι η αστάθεια του φορολογικού συστήματος, η υψηλή φορολόγηση, η γραφειοκρατία και η διαφθορά στην έλλειψη των υποδομών.

Όλες οι χώρες επιδιώκουν ΑΞΕ διότι αυτό βοηθά στην αύξηση του ακαθάριστου εγχώριου προϊόντος, όπως και στην αύξηση της απασχόλησης. Σημαντικό είναι πως η εισροή ΑΞΕ σε μία χώρα συνεισφέρει στο ΑΕΠ της, όπως επίσης στην βελτίωση της ανταγωνιστικότητας και στην οικονομική ανάπτυξη.

Αυτό που πρέπει να κάνει η Ελλάδα είναι επενδύσει σε κάποιες αλλαγές όπως είναι η καινοτομία, η παραγωγικότητα, η επιχειρηματικότητα. Βασικό είναι να εστιάσει σε τομείς στους οποίους έχει πλεονέκτημα, όπως είναι ο τουρισμός, η γεωργία, η ναυτιλία. Αυτό θα έχει ως αποτέλεσμα την προσέλκυση Άμεσων Ξένων Επενδύσεων και κατά συνέπεια την μείωση την ανεργίας.

Σημαντικό είναι να υπάρξει ενίσχυση των μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων και αυτό διότι οι ξένοι επενδυτές χρειάζονται αυτές τις επιχειρήσεις με σκοπό να συνεργαστούν και να επενδύσουν στη χώρα μας. Για το λόγο αυτό είναι σημαντικό να υπάρξει μία μεγάλη φορολογική μεταρρύθμιση έτσι ώστε να ενθαρρύνονται οι επιχειρήσεις. Θετικό αντίκτυπο, βέβαια, θα είχε και η χρηματοδότηση ειδικά όταν η

χώρα μας ευνοεί τις επενδύσεις σε πολλούς κλάδους από άποψη γεωπολιτικής, κλιματολογικής και ιστορικής μεριάς.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

1. Δρ. Μπιτζένης Αριστείδης (2014). Διεθνής επιχειρηματικότητα και επενδύσεις: Σύγχρονο ελληνικό επιχειρηματικό περιβάλλον. Εκδόσεις Σταμούλη.
2. Δρ. Μπιτζένης Αριστείδης (2014). Η δυναμική των αγορών της Νοτιοανατολικής Ευρώπης: Μετάβαση και οικονομική κρίση. Εκδόσεις Σταμούλη.
3. Ινστιτούτο Εργασίας ΓΣΕΕ-ΑΔΕΔΥ. (2005). Η Ελληνική Οικονομία και η Απασχόληση Άμεσες Ξένες Επενδύσεις. Αθήνα: Ινστιτούτο Εργασίας ΓΣΕΕΑΔΕΔΥ.
4. Κοτταρίδη Κων/να (2014). Επιδράσεις εισροών Άμεσων Ξένων Επενδύσεων στις χώρες υποδοχής. Ελληνικό Ίδρυμα Ευρωπαϊκής και Εξωτερικής Πολιτικής. Παρατηρητήριο για την κρίση. Νο. 01.6
5. Κοτταρίδη Κων/να και Γιακούλας Δημήτρης (2013). Άμεσες Ξένες Επενδύσεις στην Ελλάδα: Οι επιπτώσεις της κρίσης και ο ρόλος των θεσμών. Ελληνικό Ίδρυμα Ευρωπαϊκής και Εξωτερικής Πολιτικής. Νο. 5
6. Κοτταρίδη, Κ. (2014). Επιδράσεις εκροών ΑΞΕ στις χώρες προέλευσης. Παρατηρητήριο για την Κρίση, ΕΛΙΑΜΕΠ.
7. Κυρκιλής Δημήτριος (2010). Άμεσες Ξένες Επενδύσεις. Νέα Αναθεωρημένη Έκδοση Εκδόσεις Κριτική.
8. Λιαργκόβας, Π. (2007). Ξένες Άμεσες Επενδύσεις και ανταγωνιστικότητα: η εμπειρία της Ελλάδας και άλλων Ευρωπαϊκών χωρών. Αθήνα: Εκδόσεις Παπαζήση.
9. Μπιτζένης Αριστείδης και Βλάχος Βασίλειος (2011). Οι Ξένες Άμεσες Επενδύσεις από την Ελλάδα στην Νοτιοανατολική Ευρώπη.
10. Μπιτζένης, Α. (2014). Διεθνής Επιχειρηματικότητα και επενδύσεις. Αθήνα: Εκδόσεις Αθ. Σταμούλης.
11. Παπαγεωργίου Α. (2013), «Άμεσες ξένες επενδύσεις. Προσδιοριστικοί παράγοντες και πολιτικές προσέλκυσης στο πλαίσιο της οικονομικής διπλωματίας. Η περίπτωση της Ελλάδας », Πανεπιστήμιο Πειραιά.

12. Παπαδημητρίου, Π. και Παπασυριόπουλος, Ν. (2012). Άμεσες Ξένες Επενδύσεις και Οικονομική Ανάπτυξη. Στο Κόντης, Α. και Τσαρδανίδης, Χ. (επιμ), Διεθνής Πολιτική Οικονομία, 2η έκδοση (σσ. 785-801). Αθήνα: Εκδόσεις Παπαζήση.
13. Ρουμελιώτης Π., (1978), «Πολυεθνικές Επιχειρήσεις και υπερκοστολογήσεις υποκοστολογήσεις στην Ελλάδα», Εκδόσεις Παπαζήση, Αθήνα.
14. Φίλιππας, Ν. Δ. (2014). Παράγοντες που επηρεάζουν τις άμεσες ξένες επενδύσεις: Ελλάδα και χώρες του OECD. Αθήνα: Κέντρο Προγραμματισμού και Οικονομικών Ερευνών.
15. Χατζηδημητρίου Ι. (2003), «Διεθνείς επιχειρηματικές δραστηριότητες», Εκδότης ΑΝΙΚΟΥΛΑ
16. DUNNING, J.H. (1993), Multinational enterprises and the global economy, Addison Wesley, Workingham England.
17. UNCTAD , World Investment Report

ΙΣΤΟΣΕΛΙΔΕΣ:

- <http://unctadstat.unctad.org/EN/>
- www.academia.edu
- www.bankofgreece.gr
- www.enterprisegreece.gov.gr
- www.investingreece.gov.gr
- www.investopedia.com
- www.oecd.org
- www.wikipedia.org
- www.worldbank.org